

Návrh rozvoje kulturní infrastruktury místní kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko

Karel Vaculík

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Karel Vaculík
Osobní číslo:	M210280
Studijní program:	B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace:	Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Návrh rozvoje kulturní infrastruktury místní kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte literární rešerši na téma kultury a její roli v místním rozvoji.

II. Praktická část

- Provedte socioekonomickou analýzu se zaměřením na kulturu mikroregionu Střední Vsetínsko.
- Zhodnoťte současný stav a identifikujte hlavní bariéry rozvoje kultury mikroregionu Střední Vsetínsko.
- Navrhněte doporučení pro podporu rozvoje kultury mikroregionu Střední Vsetínsko.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HUBÁČEK, Ondřej; OPLETALOVÁ, Lenka; PŮTOVÁ, Barbora; SOUKUP, Martin; SOUKUP, Václav et al. *Lokální funkce kultury: teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2015. ISBN 978-80-7308-569-8.

LOCHMANNOVÁ, Alena. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media, 2017. ISBN 978-80-7402-295-1.

OPLETALOVÁ, Lenka; DUDOVÁ, Zuzana; POLÁKOVÁ, Markéta; PŮTOVÁ, Barbora; SOUKUP, Václav et al. *Lokální funkce kultury: analýza a evaluace kulturních služeb*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2015. ISBN 978-80-7308-584-1.

PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional, 2017. ISBN 978-80-88260-04-2.

PSYCHOGIOPOULOU, Evangelia (ed.). *Cultural governance and the European Union: protecting and promoting cultural diversity in Europe*. Palgrave studies in European Union politics. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015. ISBN 978-1-137-45374-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Danko, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou a návrhem rozvoje kulturní infrastruktury v mikroregionu Střední Vsetínsko s cílem posílit kulturní identitu, podpořit sociální soudržnost a přispět k ekonomickému rozvoji regionu. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je představen komplexní přehled teoretických poznatků týkajících se role kultury v sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti, významu kulturního dědictví a specifik kulturní politiky. Zvláštní důraz je kladen na proměny vnímání kultury ve společnosti a na přístupy k její podpoře a rozvoji. Praktická část je věnována detailní analýze současného stavu kulturní infrastruktury v mikroregionu Střední Vsetínsko, identifikaci hlavních výzev a příležitostí pro její rozvoj. Na základě analýzy jsou navrženy konkrétní strategie a opatření pro oživení kulturního života v regionu, včetně doporučení pro zlepšení marketingu kulturních akcí, podporu místních umělců, rozvoj cestovního ruchu a efektivnější využití veřejných zdrojů. Práce ukazuje, že aktivní podpora kultury a kulturního dědictví je klíčová pro udržitelný rozvoj regionu a pro zlepšení kvality života jeho obyvatel.

Klíčová slova: kultura, instituce, spolky, rozvoj, mikroregion

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on the analysis and proposal for the development of cultural infrastructure in the Střední Vsetínsko microregion with the aim of strengthening cultural identity, supporting social cohesion, and contributing to the economic development of the region. The thesis is divided into theoretical and practical parts. The theoretical section presents a comprehensive overview of theoretical knowledge related to the role of culture in social and economic development, the importance of cultural heritage, and specifics of cultural policy. Particular emphasis is placed on the transformations in the perception of culture in society and approaches to its support and development. The practical part is dedicated to a detailed analysis of the current state of cultural infrastructure in the Střední Vsetínsko microregion, identifying the main challenges and opportunities for its development. Based on the analysis, specific strategies and measures are proposed for revitalizing cultural life in the region, including recommendations for improving the marketing of cultural events, supporting local artists, developing tourism, and more efficient use of public resources. The thesis demonstrates that active support for culture

and cultural heritage is crucial for the sustainable development of the region and for improving the quality of life of its inhabitants.

Keywords: culture, institutions, associations, development, microregion

Chci zde poděkovat všem, kteří mi pomohli s vypracováním této bakalářské práce. Největší díky patří vedoucímu práce, tedy Ing. Lukáši Dankovi, Ph.D. Jeho rady a ochota při pomoci pro mě byly stěžejní.

Také chci poděkovat své rodině, přítelkyni a kamarádům za pomoc a podporu, kterou jsem od nich dostával po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	14
I TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI KULTURY.....	16
1.1 KULTURA	16
1.1.1 Členění kultury.....	17
1.1.2 Význam kultury.....	20
1.1.3 Místní kultura	21
1.2 KULTURNÍ POLITIKA.....	22
1.2.1 Státní kulturní politika v ČR	23
1.2.2 UNESCO.....	23
1.2.3 Kultura a Evropská unie.....	24
1.3 FINANCOVÁNÍ KULTURY.....	24
1.3.1 Místní a regionální zdroje	24
1.3.2 Státní zdroje	25
1.4 KULTURA A MARKETING	25
1.5 KULTURNÍ DĚDICTVÍ	26
1.5.1 Ochrana kulturního dědictví.....	27
2 REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ ROZVOJ.....	29
2.1 ROZVOJ MIKROREGIONŮ A AKČNÍCH SKUPIN	29
2.2 UDRŽITELNÝ ROZVOJ	30
2.3 KULTURA A ROZVOJ	30
3 SHRNUÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
4 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO.....	33
4.1 STRUČNÁ HISTORIE A POLOHA.....	33
4.2 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE.....	35
4.3 PLÁN ROZVOJE OBCÍ	36
4.4 OBLAST KULTURY	36
5 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA SE ZAMĚŘENÍM NA KULTURU MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO	38
5.1 VÝVOJ OBYVATELSTVA.....	38
6 KULTURNÍ INFRASTRUKTURA MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO.....	43
6.1 KULTURNÍ INFRASTRUKTURA.....	43
6.2 SPOLKY A INSTITUCE.....	44

6.3	KULTURNÍ ORGANIZACE	45
6.4	KULTURNÍ AKCE	45
6.4.1	Dětský karneval	45
6.4.2	Velikonoční koncert zvonkohry (Zvonky Dobré zprávy)	45
6.4.3	Letní příměstský tábor	46
6.4.4	Liptálské slavnosti	46
7	ROZHOVORY S HLAVNÍMI AKTÉRY VEŘEJNÉ SPRÁVY V MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO.....	48
7.1	ROZHOVOR V OBCI HOŠŤÁLKOVÁ	48
7.2	ROZHOVOR V OBCI RATIBOŘ	48
7.3	ROZHOVOR V OBCI KATEŘINICE	49
8	SOUČASNÝ STAV KULTURY V MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO.....	50
8.1	IDENTIFIKACE ZÁKLADNÍCH ROZVOJOVÝCH PROBLÉMŮ	50
9	PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE OBLASTI MÍSTNÍ KULTURY	52
9.1	VĚTŠÍ ANGAŽOVANOST OBCÍ V KULTUŘE – 1. ČÁST	52
9.2	SPOLEČNÁ KOMUNIKACE OBCÍ A PLÁNOVÁNÍ KULTURNÍCH AKCI V PŘEDSTIHU – 2. ČÁST	53
9.3	ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ – 3. ČÁST	55
9.4	ZDROJE FINANCOVÁNÍ	57
9.5	ROZVOJOVÉ SKUPINY	57
9.6	RIZIKA PROJEKTU	58
9.7	CÍLE PROJEKTU	59
10	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	61
	ZÁVĚR.....	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ	68
	SEZNAM TABULEK.....	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70

ÚVOD

Ve světě, kde se kulturní a sociální prostředí neustále mění a rozvíjí, se kultura stává stěžejním prvkem, který formuje identitu společnosti a ovlivňuje její sociální a ekonomický vývoj. Tato bakalářská práce se věnuje zkoumání vlivu kulturní infrastruktury na rozvoj lokální kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko.

V první části práce se věnujeme teoretickým východiskům týkajícím se kultury, jejího významu pro společnost a roli, kterou hraje v regionálním rozvoji. Pozornost je zaměřena na pojem kultury, její členění a vliv na sociální a ekonomickou sféru společnosti. Dále práce analyzuje kulturní politiku a její implementaci na lokální a národní úrovni, včetně financování kultury a významu kulturního dědictví.

V praktické části se práce soustředí na mikroregion Střední Vsetínsko, zkoumá jeho kulturní infrastrukturu, historii, demografické charakteristiky a současný stav kulturního života. Na základě zjištěných informací jsou formulovány návrhy a doporučení pro rozvoj kulturní infrastruktury a podporu lokální kultury. Práce klade důraz na participativní přístup a zapojení veřejnosti do kulturního dění, což považuje za klíčové pro udržitelný rozvoj regionu.

Závěrem práce reflektuje potenciál kultury jako nástroje pro podporu sociální soudržnosti a ekonomické prosperity v mikroregionu Střední Vsetínsko a nabízí pohled na budoucí směřování kulturní politiky v regionu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je prozkoumat a posoudit vliv kulturní infrastruktury na rozvoj lokální kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko. Práce se zaměří na identifikaci současného stavu kulturní infrastruktury v regionu, analýzu klíčových faktorů, které ovlivňují její rozvoj, a formulaci doporučení pro podporu a posílení kulturního prostředí v mikroregionu. Nebude chybět také podrobný popis rozvojových výzev i s finanční kalkulací na jednotlivé podbody. Bude poskytnut komplexní přehled o významu kulturní infrastruktury pro sociální a ekonomický rozvoj mikroregionu, identifikovány a analyzovány současné kulturní instituce, aktivity a projekty. Součástí práce bude také zjišťování příležitostí a výzev spojených s rozvojem a podporou kulturní infrastruktury a navržení projektu podpory rozvoje a opatření pro jeho efektivní využití.

Pro dosažení těchto cílů bude v práci využito kombinace deskového výzkumu, který zahrnuje rešerši dostupné literatury, studií a zdrojů zabývajících se tématem kultury, kulturní politiky a regionálního rozvoje, s cílem definovat klíčové pojmy a vytvořit teoretický základ pro analýzu. Dále bude aplikována kvantitativní a kvalitativní analýza pro sběr a analýzu dat o kulturní infrastruktuře, včetně průzkumu mezi klíčovými stakeholdery a veřejností, což umožní získat hlubší porozumění pro potřeby a očekávání spojené s kulturním prostředím v mikroregionu.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI KULTURY

V první kapitole teoretické části mé bakalářské práce je cílem vysvětlit důležité a podstatné pojmy v oblasti kultury. Dalším bodem je členění kultury a samotný význam kultury a kulturních akcí.

1.1 Kultura

Tato idea má svůj původ již ve filozofickém myšlení starověku, kde ji i propagovali jak zástupci sofistiky, tak stoupenci Platónovy filozofie. Významný vliv na formování chápání kultury měl římský filozof Marcus Tullius Cicero, který obdivoval a překládal díla řeckých filozofů. (Soukup, 2015)

Bačuvčík (2012) prohlásil, že po skončení druhé světové války došlo k významné změně v tom, jak lidé přistupují ke kultuře a jak ji využívají, což bylo zapříčiněno rozvojem technologií, jako jsou televize a videorekordéry, které umožnily širší šíření a zachycování umění a kultury. S příchodem nového tisíciletí se stalo využívání marketingových strategií kulturními organizacemi dalším klíčovým prvkem ve vnímání kultury.

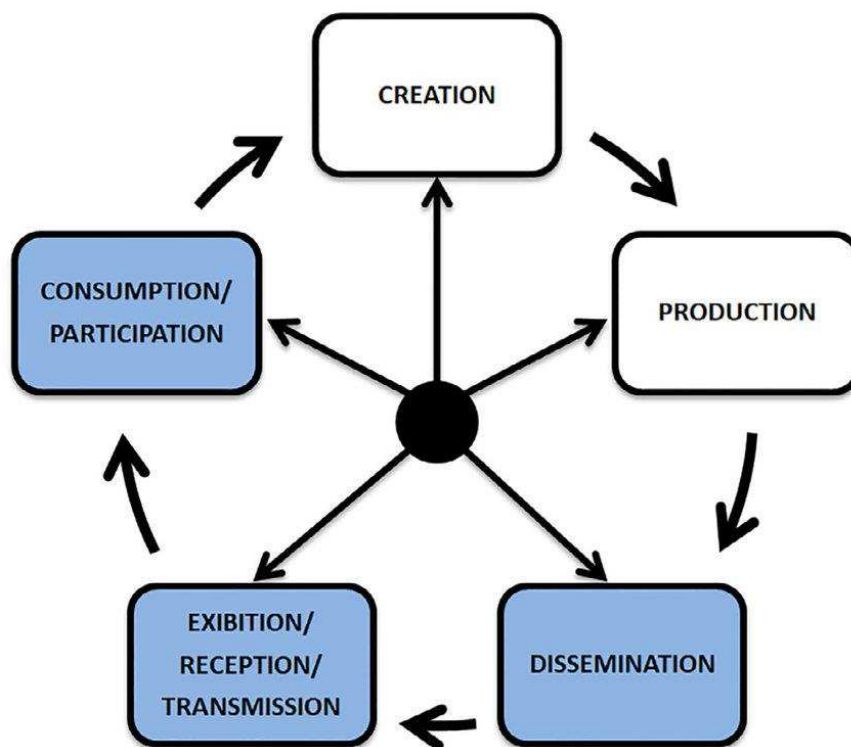
Kultura se dá popsat jako kolekce vědomostí, hodnot, umění, etiky, právních pravidel, tradic a schopností, které se předpokládají od jedince jako člena určité společnosti. (Lochmannová, 2017)

Obecně platí, že termín kultura je rozsáhlý a komplexní, což znamená, že i když jeho základní definice může být přímá a jasná, obsahuje také řadu složitých a nejasných prvků, které nejsou snadno pochopitelné. (O'Brien, 2015)

V Evropě se kultura a její spolupráce staly klíčovými pro regionální integraci. Od včlenění kultury do základních zákonů EU v roce 1993, které iniciovalo kulturní politiku EU s Maastrichtskou smlouvou, se kultura stala významným prvkem pro zvýšení evropské viditelnosti globálně. Dnes je kultura a kulturní spolupráce s nečlenskými státy považována za esenciální součást několika zahraničních politik EU. (Psychogiopolou, 2015)

Pojem kultura představuje složitou sadu významů, které se liší v závislosti na kontextu a oboru, v nichž se používá. V důsledku toho se definice mění podle specifik odvětví a zaměření studie. Aby byla definice kultury považována za validní a spolehlivou v rámci vědeckého zkoumání, musí být přizpůsobena charakteristice zkoumaného jevu a musí odpovídat standardům pro validitu a spolehlivost. (Soukup, 2015)

Kulturu lze pojímat jako proces tvořený různými činnostmi, které produkují kulturní služby a produkty. Tento proces je známý jako kulturní cyklus, zahrnující etapy, jako jsou tvorba, výroba, rozšiřování, prezentace a konzumace či zapojení. Tyto etapy se vzájemně propojují, včetně fáze zpětné vazby, což je klíčový prvek umožňující inspiraci a rozvoj nových kulturních produktů. Kulturní cyklus se liší v závislosti na konkrétní kulturní aktivitě, umožňuje začít v jakékoli fázi a některé etapy mohou být i přeskočeny. (UNESCO, 2009)

Obrázek 1 Kulturní cyklus (Zdroj: ResearchGate, © 2021)

1.1.1 Členění kultury

Káňa (2014) ve své knize rozděluje kulturu na 6 typů. Mezi ně patří vysoká kultura, nízká kultura, tvořivá kultura, užitná kultura, multikultura a masová kultura.

Vysoká kultura – Je definována jako péče o psychické blaho a zahrnuje specifické lidské aktivity, především v oblasti umění (literatura, výtvarné umění) a vědě.

Nízká kultura – Též označovaná jako běžná nebo lidová kultura a obsahuje elementy, jako jsou oděvy, stravovací tradice a domácí hospodářství.

Tvořivá kultura – O dlišuje se snahou o překonání existujících limitů v oblasti kreativity, mezilidských vztahů, systému hodnot a způsobu života.

Užitná kultura – Je zaměřena na využití již existujících poznatků a výtvorů z kreativní sféry. Cílem je zlepšení životní úrovně a komfortu, může však vést ke stereotypu a být využívána pro manipulaci a podporu politických agend.

Multikultura – V dnešním globalizovaném světě dochází k setkávání a často i nepochopení mezi různými kulturami, což může vyvolávat sociální napětí. Migranti se snaží naučit alespoň základy kultury hostitelské země, což může vést k tvorbě izolovaných komunit. Jsou proto vyvíjeny snahy o multikulturní výchovu s cílem podporovat vzájemné porozumění a snižovat napětí.

Masová kultura – je považována za důsledek průmyslového rozvoje, nevyžaduje intenzivní intelektuální aktivitu a je zaměřena na masovou produkci emocí. Její rychlé šíření přes mediální kanály přináší jako důsledek ztrátu individuality a zvyšuje pocit osamělosti. Masová kultura také redukuje možnosti pro osobní duchovní rozvoj a slouží jako prostředek proti nuditě.

Oproti tomu Český statistický úřad (2014) dělí kulturu jen na tři hlavní sektory.

Tabulka 1 Členění kultury (vlastní zpracování podle czso.cz, 2014)

Sektor	Oblast	NACE
Tradiční odvětví (kulturní sektor)	Kulturní dědictví	91.01, 02, 03, 47.78, 79
	Scénická umění	90.01,02,04
	Výtvarná umění	74.20,90.03
	Kulturní a umělecké vzdělávání	85.52
	Umělecká řemesla	odd.14,15,16,23,25,31,32,43 (část)
Kulturní průmysly (audiovizuální a mediální sektor)	Film a video	59.11, 12, 13, 14, 77.22, 47.63 (část, 50 %)
	Hudba	59.20, 47.63 (část, 50 %)
	Rozhlas	60.10
	Televize	60.20
	Knihy a tisk	58.11, 13, 14, 63.91, 74.30, 47.61, 62
	Videohry	58.21
Kreativní průmysly (tvůrčí sektor)	Architektura	71.11
	Reklama	73.11
	Design	74.10

Tradiční kulturní sektor zahrnuje oblasti jako kulturní dědictví, divadelní umění, obrazy a sochy, stejně jako umělecká řemesla. Typickým rysem tohoto sektoru je, že jeho produkty a služby se konzumují přímo na místě a jejich kopírování nebo reprodukce je složité nebo dokonce nemožné.

Kulturní průmysl obecně zahrnuje služby a produkty v oblasti audiovizuálních médií, včetně filmů, hudby, literatury a podobně. Očekává se, že tyto produkty budou v širším měřítku reprodukovány a dostupné pro širokou veřejnost.

V rámci kreativního průmyslu najdeme obory jako architektura, reklama nebo design, které představují spojení umění s komerčním využitím a inovacemi. (Výsledky účtu kultury ČR, 2020)

1.1.2 Význam kultury

Význam kultury je podle sociologické encyklopedie rozsáhlý a mnohostranný. Kultura je vnímána jako komplexní celek zahrnující vědění, víru, umění, právo, morálku, zvyky a všechny ostatní schopnosti a obyčeje, které si člověk osvojil jako člen společnosti. Toto antropologické pojetí kultury, navržené E.B. Tylorovem v 19. století, zdůrazňuje, že kultura není omezena pouze na "vysokou" či elitní kulturu, ale zahrnuje různé formy lidské činnosti a jejich produkty, které jsou definovány časem a prostorem a jsou příslušné různým společenstvím. (Sociologická encyklopedie. 2020)

Důležitým aspektem kultury je její objektivace a subjektivace ve společenském kontextu. Kultura se objektivuje prostřednictvím různých forem, od výtvarných děl po právní normy a zvyky, a stává se součástí společenského života, když je přijata a osvojena jednotlivci. Proces subjektivace zahrnuje internalizaci kulturních prvků a jejich integraci do osobnosti jedince, což může probíhat různě hluboce. Výchova a sociální interakce hrají klíčovou roli v tomto procesu enkulturace, tedy předávání a osvojování kulturních hodnot. (Sociologická encyklopedie. 2020)

Podle Šubrtů (2010) je kultura ve své první a základní dimenzi pojata jako fenomén spojený s axiologií, což znamená, že se dotýká univerzálně platných a široce akceptovaných hodnot v oblastech jako morálka, estetika a vzdělání. Tyto hodnoty, mezi které patří mravnost, smysl pro krásu a touha po poznání, jsou považovány za specificky lidské a odlišují člověka od ostatních živých organismů. Kultura v tomto kontextu představuje něco, co je jedinečné pro lidskou společnost a nenachází se v žádných jiných biologických druzích. Tento pohled na kulturu jako na univerzální jev se dále odvíjí přes rozmanitost lokálních a specifických kulturních projevů.

Druhý význam kultury se soustředí na antropologický pohled, rozdělující kulturu do dvou hlavních rovin: obecné a specifické. Podle této perspektivy představuje kultura soubor znalostí, zvyků, hodnot a materiálních aspektů, které jsou specifické pro danou skupinu lidí. Tyto prvky se učí a následně využívají k adaptaci na okolní svět a k interakci v něm. V rámci antropologického přístupu k výkladu kultury nedochází k hierarchickému hodnocení různých kultur; místo toho jsou všechny kultury považovány za rovnocenné. Hlavním

úkolem antropologů a sociálních vědců je klasifikace a porovnávání těchto sociokulturních systémů napříč různými časovými obdobími a geografickými lokacemi, a to s důrazem na princip kulturního relativismu. (Šubrt, 2010)

1.1.3 Místní kultura

Místní kultura představuje komplexní sociokulturní systém s geografickými, časovými a regionálními hranicemi, zahrnující propojené subsystémy, jako jsou ekonomika, politika, náboženství a ideologie. Tyto systémy se adaptují na změny ve vnějším prostředí, čímž se vyvíjí jejich struktura. Můžeme ji charakterizovat a analyzovat pomocí artefaktů, ideových systémů a sociokulturních regulací specifických pro danou oblast. (Hubáček et. al, 2015)

Ukazují se zde jak hmotné, tak duchovní aspekty, zahrnující tradice, obyčeje a prvky z tradiční či moderní kultury. Pro komunity jsou klíčové kulturní události, neboť podporují jejich upevnění a růst. (Patočka, Heřmanová, 2008)

Základní pojmy, které jsou často použity v praktické části mé práce, jsou definovány v knize Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. (Patočka, Heřmanová, 2008)a

Folklór reprezentuje kolektivní moudrost a kulturu dané oblasti, zahrnující ústní tradice, jako jsou přísloví, hádanky, příběhy a pohádky. Objevují se zde také tradiční obřady a slavnosti, jako jsou Velikonoce, masopust, Vánoce, které vycházejí z dlouhodobě ustálených zvyků. Talent, schopnost improvizace a tvůrčí invence hrají klíčovou roli v rozvoji folklóru. (Patočka, Heřmanová, 2008)

Zvyklosti jsou charakteristické pro konkrétní komunity, představují opakované vzorce chování a rituálů, včetně jak tradičních, tak moderních praktik. (Patočka, Heřmanová, 2008)

Lidová kultura se definuje jako výraz neelitních vrstev společnosti, typicky se rozvíjející v malých vesnických komunitách. S rozvojem industrializace dochází k většímu propojení a vzájemnému ovlivňování těchto kulturních forem. (Patočka, Heřmanová, 2008)

Kulturní program se dá pochopit jako rozsáhlý soubor akcí spojených společnou výhledovou ideou a propojených cílem, který vytváří synergický efekt přesahující okamžité účinky. Program reaguje na specifikovaný veřejný zájem a čerpá podporu ze státních zdrojů. Při jeho tvorbě je zapotřebí brát v potaz zákony a politické směřování země či obce, stejně jako dlouhodobé společenské cíle a součinnost s významnými osobnostmi z privátní sféry. (Patočka a kol., 2017)

Kulturní program představuje komplex kulturních podniků s jasně definovaným cílem a koordinací, které se snaží o synergii a dlouhodobý dopad. Programy, které často zahrnují různé festivaly a akce, jsou financovány s myšlenkou společenského přínosu a hodnotí se podle toho, jaký mají dopad na kulturu a společnost. Evaluace zahrnuje sledování dlouhodobých výsledků těchto akcí. Hlavní důraz je kladen na kulturu a společenský význam, i když ekonomické aspekty jsou také brány v úvahu. (Patočka a kol., 2017)

Rozlišení mezi venkovskou a městskou kulturou není pevně dané, zvláště v atraktivních městských oblastech, kde dochází ke smíšení obou typů. Městská oblast se vyznačuje větší sociální rozmanitostí a inovacemi, zatímco na venkově je větší vliv tradiční lidové kultury, oproti městům, kde dominuje vliv populární kultury a globalizace. (Patočka, Heřmanová, 2008)

Kulturní instituce slouží jako trvalé a respektované entity, které přispívají k soudržnosti společnosti prostřednictvím uznávaných pravidel a norem. Tyto instituce jsou považovány za zásadní pro udržení sociální stability a naplňování potřeb společnosti. Stanovují a koordinují chování podle kulturních vzorců, integrují společenské cíle a usměrňují činnosti jednotlivců tak, aby byly v souladu s kulturními očekáváními. Každá z nich má jasné cíle a zabývá se specifickými otázkami, využívá různé materiální zdroje a normy, které zahrnují také systémy odměn a trestů. Kulturní instituce, jako jsou muzea, galerie, divadla či knihovny, jsou klíčové pro udržování a předávání kulturních hodnot. (Patočka a kol., 2017)

Veřejná infrastruktura kulturních služeb se vyznačuje různými budovami a prostory speciálně určenými nebo adaptovanými pro kulturní účely, jako jsou divadla, muzea, komunitní centra, koncertní sály a knihovny. Tato místa byla původně navržena nebo přetvořena, aby sloužila jako primární kulturní prostředky, zpřístupňovala památky nebo poskytovala prostor pro kulturní akce. Důležité vlastnosti této infrastruktury zahrnují její fyzický stav, kapacitu, technologické vybavení a celkovou funkčnost, včetně přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením a náklady na provoz. (Patočka a kol., 2017)

1.2 Kulturní politika

Kulturní politika se vyznačuje hierarchickou strukturou, kde na jedné straně stojí místní samosprávy zodpovědné za rozvoj a ochranu kulturního dědictví a na druhé straně státní správa, zastoupená především Ministerstvem kultury ČR jako nejvyšším orgánem. Tyto instituce mají za úkol zajistit finanční, legislativní a strategickou podporu pro kulturu. (Patočka a Heřmanová, 2008)

Existují čtyři hlavní přístupy státu ke kulturní politice. První, facilitátor, který podporuje stát, kulturní instituce a tvorbu bez preference stylu. Druhý přístup, patronát, znamená podporu kultury prostřednictvím nezávislých rad bez přímého zasahování. Třetí, v roli architekta, stát řídí finanční podporu kultury přímo přes ministerstvo kultury. Poslední, konstruktérský model, představuje přímé vlastnictví nebo kontrolu nad kulturní produkcí. (Bačuvčík, 2012)

1.2.1 Státní kulturní politika v ČR

V České republice představuje kulturní politika strategický přístup k řízení kulturního sektoru, včetně stanovení vize, cílů a priorit a vytváření zásad a metod pro jejich dosažení. Tato politika odráží politické směřování současné vlády v oblasti kultury a zahrnuje vazby jak na národní, tak mezinárodní úrovni, zejména ve vztahu k členským státům Evropské unie. (Tittlebachová, 2011)

Současný stav v oblasti kulturní politiky v České republice odhaluje nedostatečnou valorizaci kultury vzhledem k jejímu významu pro společenský a ekonomický rozvoj. Tato situace je způsobena malou podporou ze strany státní správy a chybějícím zájmem politiků. Kultura a umění se často jeví jako finanční břemeno spíše než investice podporující růst, což odráží omezený zájem jak veřejných institucí, tak širší veřejnosti. (Nekolný, 2014)

1.2.2 UNESCO

Od roku 1993 je Česká republika členem UNESCO, organizace zaměřené na podporu vzdělání, vědy a kultury na globální úrovni. Tato organizace hraje klíčovou roli v kulturní politice s hlavním cílem chránit nejvýznamnější kulturní a přírodní dědictví. V rámci UNESCO existuje seznam světového dědictví, na kterém je z České republiky zapsáno 17 lokalit (16 kulturních a jedna přírodní pamětihodnost). UNESCO se rovněž věnuje ochraně nehmotného kulturního dědictví, kde Česká republika má zapsány aktivity jako

modrotisk nebo masopust. (UNESCO památky)

Obrázek 2 Logo UNESCO (Zdroj: novinky.cz, © 2003-2024)

1.2.3 Kultura a Evropská unie

Cílem Evropské unie v kulturním sektoru je podpora kulturního rozkvětu v členských zemích, a to zároveň při zachování jejich kulturní rozmanitosti a zdůrazňování společného kulturního dědictví. EU motivuje členské státy ke vzájemné spolupráci a rozvíjí aktivity pro lepší pochopení a šíření evropské kultury a historie, ochranu kulturního dědictví, a také podporuje spolupráci se zeměmi mimo EU a mezinárodními organizacemi, vždy s důrazem na respekt k evropské kulturní diverzitě. (Iskra, 2022)

1.3 Financování kultury

Bačuvčík (2012) tvrdí, že různé sektory kultury mají odlišnou schopnost se **financovat z vlastních zdrojů** a že existují významné rozdíly mezi profesionální a amatérskou, jakož i mezi komerční a nekomerční kulturou. Často se diskutuje o oprávněnosti financování neziskových organizací z veřejných zdrojů ve srovnání s komerčními subjekty, když jejich umělecká hodnota a výstupy mohou být srovnatelné. Nekomerční organizace typicky získávají méně než 20 % svých příjmů z vlastních zdrojů, což naznačuje, že většina kulturních produktů, zejména v oblasti vysoké kultury, se nedokáže plně samofinancovat.

Většina kulturních organizací se spoléhá na **finance z veřejných zdrojů**, jako jsou rozpočty na všech úrovních vlády. Nicméně v poslední době se ukazuje, že přímé státní financování ztrácí na významu ve prospěch městských a krajských rozpočtů. Přestože zájem o získání veřejných prostředků roste, dostupné zdroje jsou omezené a jejich objem se výrazně nezvyšuje, což vyvolává vysokou konkurenci mezi žadateli o financování. (Bačuvčík, 2012)

Pohled na ekonomický význam kultury může být dvojitý. Za prvé kultura je klíčová pro tvorbu pracovních míst a ekonomický růst. Za druhé kultura slouží k revitalizaci měst a šíření kreativních myšlenek. (O'Brien, 2015)

1.3.1 Místní a regionální zdroje

Financování místní kultury může pocházet z několika hlavních zdrojů: rozpočtů měst a regionů, příspěvků od místních obyvatel, sponzorských příspěvků, státního rozpočtu a výdělků z činnosti kulturních organizací samotných. (Peková et al., 2012)

Rozpočty municipalit pokrývají náklady na provoz knihoven, muzeí a různých neziskových organizací, které mohou být jak státní, tak soukromé. Úspěšnost místních kulturních aktivit závisí na zájmu obyvatel o kulturu. Při plánování rozpočtu musí obce rozhodnout, které kulturní aktivity a v jaké míře budou finančně podporovat. (Peková et al., 2012)

Finanční prostředky z dobrovolných svazků obcí a krajů slouží primárně k podpoře kulturních aktivit, jako jsou opravy kulturních památek. Krajské odbory kultury se dělí na sekce zaměřené na kulturu a památkovou péči, které se věnují udržování a obnově kulturních památek, správě muzeí a galerií a organizaci restaurátorských a záchranných programů pro dědictví. (Peková et al., 2012)

1.3.2 Státní zdroje

Rozpočet **Ministerstva kultury ČR v rámci státního rozpočtu** zahrnuje finanční prostředky určené na činnost institucí, které zřizuje, jako jsou knihovny, Národní divadlo či Národní muzeum. Tyto prostředky pokrývají také výdaje na výzkum a vývoj, dotace pro regionální rozpočty, financování fondů a další potřeby. (Peková et al., 2012)

Ministerstvo kultury každoročně vyhláší dotační programy, do kterých se mohou hlásit obce, kraje, příspěvkové organizace a jiné subjekty se svými projekty a žádostmi o příspěvek – dotaci. Mezi nejvýznamnější patří programy zaměřené na ochranu architektonického dědictví a podporu kulturních aktivit. (Peková et al., 2012)

1.4 Kultura a marketing

Marketing v oblasti kultury může hrát různé role, které často přinášejí kultuře významný užitek. Klíčovou podmínkou je, že každá kulturní organizace musí své marketingové strategie přizpůsobit specifikům svého kulturního obsahu. To je důležité zejména vzhledem k široké paletě kulturních produktů, což naznačuje, že nemohou všechny kulturní subjekty efektivně využívat stejné marketingové nástroje a metodiky. (Tajtáková a spol., 2016)

Významným prvkem marketingových opatření v rámci kulturního sektoru je rovněž zkoumání konkurenčního prostředí. K tomuto účelu se často využívá technik, jako je monitoring trhu, tajný zákazník, nebo sběr informací prostřednictvím zpravodajských služeb. (Svoboda a Škarabelová, 2020)

Aby bylo možné zjednodušit marketing a jeho procedury, k tomu se často zavádějí různé marketingové přístupy. V oblasti kultury se vyvinuly tři klíčové marketingové přístupy: tradiční model, Colbertův individualizovaný přístup a přístup na míru. Tyto modely jsou založeny na základním principu výměny mezi výrobcem a trhem. Tradiční přístup je v souladu s původní koncepcí marketingu, jehož cílem je uspokojení tržních potřeb. Přístup na míru, který je v kulturním sektoru historicky nejrozšířenější, pracuje podle schématu objednávka – produkt – trh a je charakterizován tím, že umělecká díla vznikají na základě

specifických požadavků klienta. Nejaktuálnější je Colbertův model, který odlišuje produkt od ostatních prvků marketingového mixu a klade ho vedle poslání kulturní organizace, zatímco ostatní aspekty marketingového mixu (cena, distribuce a propagace) jsou přizpůsobeny potřebám trhu. (Tajtáková a spol., 2016)

Marketing v oblasti kultury rozlišujeme na komerční a nekomerční, klíčový rozdíl mezi nimi tkví v jejich cílovém zaměření. Zatímco komerční marketing v kultuře je primárně zaměřen na spotřebitele, nekomerční marketing kromě spotřebitelů zahrnuje také zaměření na ty, kdo platí, tj. na veřejné financování, dárce a sponzory. Toto rozlišení vychází z faktu, že velká část nekomerčního kulturního sektoru je podporována prostřednictvím veřejných fondů, darů a sponzoringu, a proto je klíčové tyto zdroje financování přilákat a udržet. Pokud nekomerční kulturní organizace nedokáže přilákat dostatečný počet sponzorů nebo dárců, může se potýkat s finančními problémy. Tento princip lze obecně aplikovat na většinu neziskového sektoru. (Bačuvčík, 2012)

1.5 Kulturní dědictví

Kulturní dědictví představuje soubor artefaktů, sociokulturních pravidel, trvalého kolektivního vlastnictví a sdílených názorů, které jsou všeobecně přijímány a předávány z generace na generaci v rámci určité kultury. Toto dědictví je možné rozdělit na hmotné a nehmotné aspekty. Hmotné dědictví zahrnuje fyzická místa a objekty, zatímco nehmotné se vztahuje na ústní tradice, kolektivní paměť a zvyky. S časem dochází k evoluci kulturního dědictví v rámci nových kulturních kontextů. Schopnost uchovávat a předávat toto dědictví je výsledkem vlivu tradic a inovací. Kulturní inovace se mohou vyvíjet nezávisle nebo paralelně v různých kulturách a jsou často spojeny s migrací a kulturní difuzí. Na úrovni měst se hmotné kulturní dědictví projevuje ve formě architektonických komplexů, které jsou součástí jak profánní, tak sakrální architektury a jsou umístěny v přírodním nebo urbanizovaném prostředí. Příklady zahrnují historická městská jádra, hradní a zámecké komplexy, které spolupracují se zámeckými zahradami a jsou nositeli sémantických systémů, které lze zkoumat a interpretovat. (Opletalová a kol., 2015)

Kulturní dědictví tvoří nezbytnou část kultury, jak v hmotné, tak v nehmotné formě. Nehmotné kulturní dědictví zahrnuje prvky jako myšlenky, tradice, hudbu, které se přenášejí generacemi a mohou se adaptovat. Materiální dědictví obsahuje fyzické objekty vytvořené lidmi, jako jsou budovy, umělecká díla, literatura. Velmi významné památky jsou často zařazeny do seznamu světového dědictví UNESCO a pak chráněny. (Národní ústav lidové kultury, © 2024)

Obrázek 3 Logo Národního ústavu lidové kultury (Zdroj: nulk.cz, © 2024)

Využívání kulturního dědictví a turismu se ukazuje jako klíčové pro lokální rozvoj. Decentralizace v mnoha evropských státech posílila pozice malých měst díky rozšířeným pravomocím a kapacitám. Od 90. let minulého století evropská regionální politika klade důraz na sociální kohezi a územní integraci a geografická blízkost hraje zásadní roli v posilování solidarity a ekonomického růstu. (Klusáková, 2019)

1.5.1 Ochrana kulturního dědictví

Ochrana a zachování kulturního dědictví je tradiční proces, ovlivněný veřejnými postoji, vládními politikami a odbornými stanovisky. Tento úkol bývá často finančně náročný, zejména v případě nemovitých kulturních památek, a může být právně komplikovaný. (Hubáček et al., 2015)

V oblasti ochrany kulturního dědictví je prioritou pečovat o kulturní objekty, které mohou být hmotné i nehmotné. Hmotné kulturní objekty se dělí na movité, jako jsou umělecká díla a artefakty, a nemovité, například budovy a památky, s důrazem na jejich restaurování a údržbu. Péče o nehmotné kulturní dědictví se zaměřuje na jeho studium, dokumentaci a sdílení. (Hubáček et al., 2015)

V památkové péči je prioritou uchování a zpřístupnění všech hodnot památek, což zahrnuje nejen udržení budov funkčních a životaschopných, ale také ochranu sbírkových předmětů

v muzeích. Je důležité najít vyváženost mezi praktickým využitím objektu a zachováním jeho historické a kulturní cennosti. (Horák, 2013)

2 REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ ROZVOJ

Lokální a regionální rozvoj se zaměřuje na ekonomický, sociální a environmentální pokrok specifického území tím, že využívá jeho vlastní potenciál a aktivity, které se na něm nacházejí. (Stejskal a Kovárník, 2009)

Jedním z klíčových nástrojů pro lokální a regionální rozvoj je regionální politika, která v České republice spadá pod působnost ministerstva pro místní rozvoj. Je nezbytné, aby rozvoj regionů využíval a integroval různé politiky, včetně té zaměstnanecké. Pro maximální využití potenciálu každého regionu je důležitá synergie mezi programem regionální politiky a ostatními sektorovými politikami. (Blažek a Uhlíř, 2020)

Od 19. století se v rámci neoregionalismu, kde politika a ekonomika hrají klíčovou roli, vyvíjejí dva hlavní přístupy k regionálnímu rozvoji.

„bottom-up regionalismus“ – iniciativa vychází od místních obyvatel a klade se důraz na komunitní zapojení.

„top-down regionalismus“ – ten je založen na iniciativě státu, který se ujímá vedení v procesu regionální politiky. (Kadeřábková a Peková, 2012)

2.1 Rozvoj mikroregionů a akčních skupin

Mikroregiony jsou typicky tvořeny skupinou obcí v okolí přirozených centrálních bodů, jako jsou spádová území, s rozmanitou velikostí, avšak často s populací menší než deset tisíc obyvatel a méně než deseti členy. V období 1999–2001 došlo k výraznému nárůstu jejich zřizování díky legislativním změnám, později však tento trend ustal. Naopak, tzv. místní akční skupiny (MAS), zaměřené hlavně na venkovské oblasti s nižší hustotou osídlení, byly úspěšně definovány a většinou vznikly mezi lety 2005 a 2007 v rámci programu Leader. (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2024)

Místní akční skupiny (MAS) jsou kolektivy různých aktérů, včetně občanů, neziskových organizací, firem a veřejných institucí, které společně pracují na podpoře venkovského rozvoje a zemědělství. Využívají metodu Leader k získávání finančních zdrojů z evropských a národních fondů pro rozvoj specifických venkovských oblastí, s cílem zlepšit tamní kvalitu života a hospodářský růst, zároveň dbají na specifika a potřeby dané oblasti. (Rozvoj KHK, 2024)

2.2 Udržitelný rozvoj

Evropský parlament definuje udržitelný rozvoj jako proces, který si klade za cíl zlepšit kvalitu života a prosperity lidí, aniž by byla překročena kapacita ekosystémů, přičemž zároveň chrání hodnoty biologické rozmanitosti pro současné i budoucí generace. (Maier, 2012)

Udržitelný rozvoj se zaměřuje nejen na ekonomický růst, ale také na společenské hodnoty a ochranu životního prostředí. Jeho hlavním cílem je zajistit kvalitní život pro současné generace, aniž by to ohrozilo možnosti budoucích generací. Důležitá je rovněž vzájemná propojenost sociálních, ekologických a ekonomických aspektů, kde není možné upřednostnit jeden na úkor druhých. K dosažení udržitelnosti je klíčová soudržná politika, zapojení veřejnosti a konstruktivní dialog. (Ministerstvo životního prostředí, © 2008–2023)

2.3 Kultura a rozvoj

Kultura a kulturní aktivity slouží jako nástroj pro oživení měst, například prostřednictvím pořádání festivalů. Tento přístup spojuje kulturu s cestovním ruchem, což může regionům přinášet finanční přínosy podporující jejich rozvoj. Využití kultury pro regionální rozvoj však vyžaduje dlouhodobý závazek k plnému využití kulturního potenciálu oblasti. (Nekolný, 2014)

Zapojení kultury do regionálního rozvoje může zvýšit účast občanů a podnikatelů v regionální politice, což je závislé na vnímání kultury jako integrální součásti identity území. Pokud obyvatelé považují kulturu za důležitou, je pravděpodobnější, že se budou na rozvoji podílet aktivněji a intenzivněji. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Kesner (2005) prohlásil, že kultura hraje klíčovou roli v rozvoji na lokální a regionální úrovni. Investice do kultury mohou podporovat dlouhodobý růst měst a regionů. Města s bohatým kulturním zázemím mají příležitost stát se kulturními centry, což přispěje k jejich atraktivitě, může přilákat více turistů a investic, čímž se podpoří celkový rozvoj oblasti.

3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na základní pojmy v oblasti kultury, její dělení, význam a specifika kulturního dědictví a poskytuje podrobný vhled do kulturního cyklu zahrnujícího tvorbu, produkci, rozšiřování, prezentaci a konzumaci kulturních služeb a produktů. Dále práce rozebírá členění kultury do tradičního kulturního sektoru, kulturního průmyslu a kreativního průmyslu, zdůrazňuje rozdíly mezi vysokou a nízkou kulturou, tvořivou kulturou, užitnou kulturou, multikulturou a masovou kulturou. Práce přistupuje k pojmu kultury z antropologického pohledu, rozlišuje mezi obecnými a specifickými aspekty kultury a zdůrazňuje její význam pro sociální a ekonomický rozvoj společnosti.

Klíčová pozornost je věnována vlivu kultury na regionální a místní rozvoj. Práce zkoumá různé přístupy státu ke kulturní politice a její financování, včetně podpory ze strany UNESCO a Evropské unie. V teoretické části se také objevuje téma marketingu v oblasti kultury, rozlišení mezi komerčním a nekomerčním marketingem a význam kulturního dědictví a jeho ochrany pro udržitelný rozvoj mikroregionů.

Práce tak nabízí komplexní pohled na kulturu jako klíčový prvek pro udržitelný rozvoj mikroregionů, s důrazem na potřebu inovativních přístupů v kulturním managementu a politice.

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Sdružení pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko je dobrovolný svazek obcí, který vznikl s cílem chránit a prosazovat společné zájmy členských obcí. Jeho hlavním zaměřením je celkový rozvoj daného území, péče o potřeby občanů a ochrana veřejného zájmu. Toto sdružení působí především v regionu okresu Vsetín, který tvoří geografická oblast ohraničená katastrálním územím dvanácti členských obcí: Bystřička, Hošťálková, Jablunka, Kateřinice, Liptál, Lhota u Vsetína, Malá Bystřice, Mikulůvka, Oznice, Pržno, Ratiboř a Růžďka. Sdružení bylo založeno rozhodnutím starostů těchto obcí 15. prosince 1998.

Mikroregion má rozlohu 176,68 km² a k datu 1. ledna 2023 v něm žije 13 680 obyvatel. Umístěn je v okrese Vsetín, ve Zlínském kraji, a zasahuje do CHKO Beskydy v katastrech Malé Bystřice a Bystřičky. Sousedí s mikroregiony Valašsko-Horní Vsacko, Hornolidečsko, Vizovicko, Podhostýnsko, Valašskomeziříčsko-Kelečsko a Rožnovsko.

Střední Vsetínsko láká návštěvníky různých zájmů, včetně příznivců přírody, sportu a turistů hledajících klid a odpočinek. Pěší turistika a cykloturistika jsou nedílnou součástí místních volnočasových aktivit díky rozvoji tras a obnově značení, což usnadňuje pohyb v krajině a zpříjemňuje pobyt návštěvníkům. Tyto trasy vedou ke známým i dosud neobjeveným přírodním, historickým a kulturním krásám mikroregionu.

Obrázek 4 Logo mikroregionu Střední Vsetínsko (Zdroj: mikroregionsv.cz, © 2024)

4.1 Stručná historie a poloha

Mikroregion Střední Vsetínsko má zajímavou historii spojenou s rozvojem obcí a regionálním kontextem ve východní části České republiky. Mikroregion vznikl 15. prosince 1998 rozhodnutím starostů dvanácti členských obcí: Bystřička, Hošťálková,

Jablůnka, Kateřinice, Liptál, Lhota u Vsetína, Malá Bystřice, Mikulůvka, Oznice, Pržno, Ratiboř a Růžďka. Toto rozhodnutí bylo podníceno snahou o společný postup při ochraně a rozvoji regionu. Sdružení pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko vzniklo jako dobrovolný svazek obcí s cílem prosazovat společné zájmy, zejména v oblasti celkového rozvoje území, péče o potřeby občanů a ochrany veřejného zájmu.

Mikroregion je v okrese Vsetín, který leží ve Zlínském kraji. Toto území je vymezeno geograficky pohořím Beskydy, což přidává regionu horský a přírodně atraktivní charakter. Mikroregion zasahuje do CHKO Beskydy, což znamená, že část jeho území je chráněná pro svou přírodní hodnotu.

V současnosti je Střední Vsetínsko známé svou krásnou přírodou a tradicemi, což přitahuje jak turisty, tak i obyvatele regionu. Aktivita mikroregionu zahrnují rozvoj turismu, péči o kulturní dědictví a snahu o udržitelný rozvoj obcí. Díky přírodním krásám, pěší turistice a cykloturistice se stává oblíbeným místem pro návštěvníky hledající odpočinek od městského shonu.

Obrázek 5 Mapa obcí mikroregionu (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)

4.2 Strategický plán rozvoje

Strategický plán pro rozvoj mikroregionu Střední Vsetínsko je zaměřen na střednědobý pětiletý výhled s perspektivou do roku 2030. Tento plán se soustředí na tři klíčové prioritní oblasti – cestovní ruch, odpadové hospodářství a sociální služby a pro každou z těchto oblastí stanovuje vizi, strategické cíle a navrhuje konkrétní opatření k jejich dosažení.

Cestovní ruch

Vize pro cestovní ruch je učinit Střední Vsetínsko atraktivním cílem pro návštěvníky hledající klid, odpočinek a přírodní krásy, klade důraz na udržitelný rozvoj a posílení ekonomiky regionu. Strategické cíle zahrnují zvýšení zájmu turistů o mikroregion, rozvoj marketingu a informačních služeb, rozvoj strategického řízení cestovního ruchu a zvýšení kvality a rozšíření nabídky místních služeb a produktů.

Odpadové hospodářství

Sekce odpadového hospodářství se zaměřuje na snižování produkce odpadu a zvyšování míry jeho recyklace. Vize je, aby obyvatelé mikroregionu produkovali méně komunálního odpadu, s důrazem na prevenci jeho vzniku, efektivní sběr a recyklaci. Strategické cíle zahrnují předcházení vzniku odpadu a jeho znovuvyužití, zvýšení míry recyklace komunálního odpadu, zvýšení motivace obyvatel k snižování produkce odpadu a zkvalitnění systému řízení odpadového hospodářství.

Sociální služby

V oblasti sociálních služeb plán klade důraz na zvyšování dostupnosti a kvality současných sociálních služeb. Vize je podpora sociálního začleňování a zlepšení kvality života obyvatel mikroregionu. Strategické cíle zahrnují zvyšování dostupnosti současných sociálních služeb, zvýšení informovanosti občanů a zvýšení spolupráce mezi jednotlivými aktéry v komunitním plánování.

Plán také zahrnuje metodiku pro implementaci strategie, monitoring a evaluaci, odhad finančních zdrojů a akční plán, který je klíčový pro následnou implementaci navrhovaných opatření. Pro úspěšnou realizaci strategie je zdůrazněna potřeba partnerské spolupráce mezi obcemi, místními organizacemi, aktivními obyvateli a podnikatelskými subjekty. Celkově strategický plán slouží jako komplexní nástroj pro rozhodování o budoucích investicích do kvality života obyvatel a o aktivitách na území Středního Vsetínska.

4.3 Plán rozvoje obcí

Z dokumentů vyplynulo, že program rozvoje pro mikroregion Střední Vsetínsko obsahuje širokou škálu aktivit a opatření napříč různými sektory s cílem podpořit udržitelný rozvoj a zlepšit kvalitu života v regionu. Tento program se zaměřuje na integraci a synergii mezi různými oblastmi, jako jsou cestovní ruch, odpadové hospodářství a sociální služby, aby bylo dosaženo komplexního a vyváženého rozvoje.

V oblasti **cestovního ruchu** program zdůrazňuje význam rozvoje infrastruktury, marketingu destinace a podpory místních produktů a služeb, které jsou atraktivní pro turisty a současně respektují ekologické a sociální hodnoty regionu.

Odpadové hospodářství je klíčové pro snižování environmentálního dopadu a zvyšování kvality života. Program se zaměřuje na opatření pro prevenci vzniku odpadu, zlepšení systémů sběru a recyklace a podporu vědomí obyvatel o důležitosti odpovědného nakládání s odpady.

V **sociálních službách** se program snaží zvýšit dostupnost a kvalitu služeb pro všechny skupiny obyvatel, zejména pro ty, které jsou nejvíce zranitelné nebo vyloučené, a podporovat sociální začleňování a kohezi.

Pro úspěšnou realizaci těchto cílů program rozvoje zdůrazňuje význam spolupráce mezi veřejným sektorem, soukromým sektorem a občanskou společností, stejně jako potřebu průběžného monitorování a evaluace prováděných opatření.

Konkrétní akční plány a opatření jsou navrženy tak, aby byly flexibilní a schopné reagovat na měnící se potřeby a příležitosti v regionu, zatímco strategické vedení a koordinace zajišťuje, že všechny aktivity přispívají ke společným dlouhodobým cílům rozvoje mikroregionu Střední Vsetínsko.

4.4 Oblast kultury

Oblast kultury v dokumentech o strategickém rozvoji mikroregionu Střední Vsetínsko se zaměřuje na podporu a rozvoj kulturního dědictví, umění a komunitních aktivit v regionu. Dokumenty zdůrazňují význam kultury pro zlepšení kvality života obyvatel, posílení lokální identity a přitažlivosti regionu pro turisty.

Cíle v oblasti kultury:

- 1. Podpora kulturního dědictví a tradic:** Uchování a revitalizace kulturního dědictví regionu, včetně historických památek, lidových tradic, řemesel a uměleckých forem.
- 2. Rozvoj kulturní infrastruktury:** Výstavba a modernizace kulturních zařízení, jako jsou knihovny, komunitní centra, muzea a galerie, aby byly přístupnější pro veřejnost a nabízely rozmanitější kulturní programy.
- 3. Podpora umělců a kulturních aktérů:** Poskytování podpory místním umělcům, kulturním organizacím a spolkům prostřednictvím grantů, vzdělávacích programů a prostor pro prezentaci.
- 4. Zvyšování kulturní nabídky:** Rozšíření a diverzifikace kulturních aktivit a akcí dostupných pro obyvatele a návštěvníky regionu, včetně festivalů, výstav, koncertů a workshopů.
- 5. Podpora komunitního zapojení a vzdělávání:** Organizace kulturních a vzdělávacích aktivit, které podporují zapojení různých skupin obyvatel, včetně mládeže a seniorů, a přispívají k posílení komunitního ducha.
- 6. Marketing a propagace kulturních aktivit:** Efektivní propagace kulturních akcí a atraktivit regionu s využitím moderních marketingových nástrojů a sociálních médií, aby se zvýšila jejich viditelnost a přilákaly větší množství návštěvníků.

Tyto cíle odrážejí strategickou vizi rozvoje oblasti kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko, která je zaměřena na podporu kulturního bohatství a tvůrčího potenciálu regionu, zlepšení přístupu ke kultuře pro všechny obyvatele a vytvoření příznivého prostředí pro kulturní inovace a rozvoj.

5 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA SE ZAMĚŘENÍM NA KULTURU MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Socioekonomická analýza se zaměřením na kulturu v mikroregionu Střední Vsetínsko se soustředí na rozvoj místní kultury a zkoumá, jak kulturní aktivity a instituce ovlivňují kvalitu života obyvatel mikroregionu. Zjištění ukazují, že bohatý kulturní život v oblasti má pozitivní vliv na vytváření sounáležitosti mezi občany a jejich obcemi.

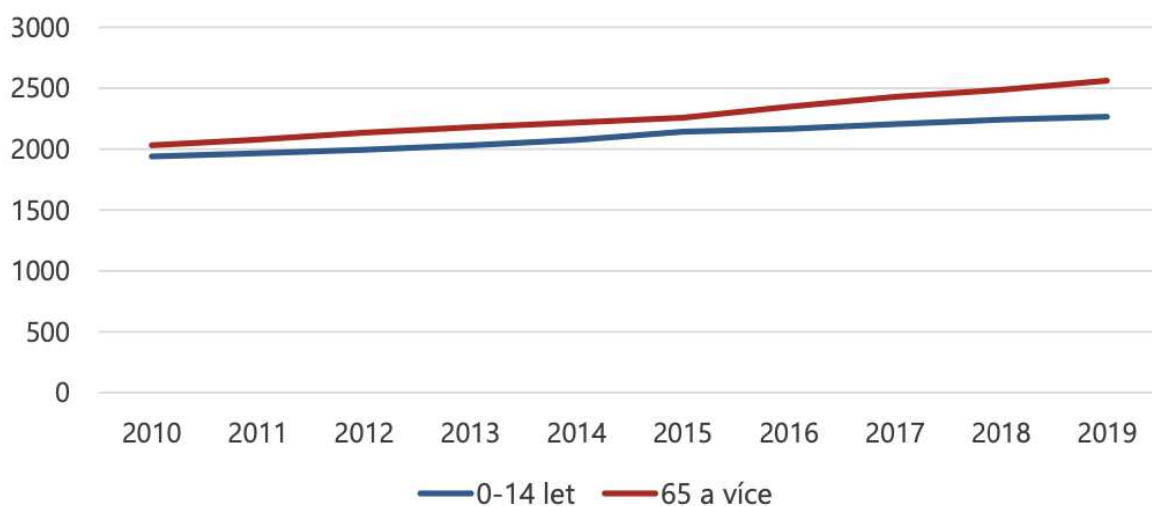
5.1 Vývoj obyvatelstva

Obyvatelstvo v mikroregionu stárne, momentální průměrný věk je 42 let, před pěti lety byl průměrný věk 40 let. Všechny vesnice v mikroregionu doplácí na urbanizaci mladých obyvatel do větších měst, jak za vidinou lepších pracovních pozic, tak za celkovými možnostmi stylu života. To vidíme také na statistice, která ukazuje, že například v obci Hošťálková je jedna třetina lidí ve věku nad 65 let. Starší, většinou lidé narození v obci, v ní i zpravidla zůstávají a dožívají ve svých obcích. Moderním trendem je také přistěhování kompletních rodin v průměrném věku 40 let, právě z velkých měst; pro ty je většinou hlavním důvodem klid a pohoda, která na venkově panuje. Tito obyvatelé ale většinou zůstávají v původním zaměstnání ve větších městech a pravidelně dojíždějí. Čili nepodporují ekonomiku v obcích naplno. Obyvatelstvo mikroregionu Střední Vsetínsko má své specifické charakteristiky, které odrážejí kulturní a sociální složení této oblasti ve východní části České republiky.

Obrázek 7 Vývoj obyvatel (vlastní zpracování podle czso.cz, © 2021)

Na tomto grafu je zobrazen vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Střední Vsetínsko v letech 2010 až 2019. Data jsou prezentována jako sloupcový graf, každý sloupec reprezentuje jeden rok. Počty obyvatel jsou uvedeny nad jednotlivými sloupci. V roce 2010 bylo v regionu 1939 obyvatel a postupně do roku 2019 tento počet vzrostl na 2265 obyvatel, což ukazuje na celkový růst populace v této oblasti. K datu 1. ledna 2023 byl počet obyvatel mikroregionu Střední Vsetínsko 13 680. Obyvatelstvo mikroregionu má různorodou demografickou strukturu, zahrnující věkové skupiny od dětí a mladistvých po starší občany. Starší generace je v této tradiční oblasti výraznou složkou obyvatelstva. Z důvodu velké urbanizace mladé generace odchází do větších měst za vidinou lepšího vzdělání a lepších pracovních příležitostí. Mikroregion je také domovem pro různé kulturní komunity, přičemž některé z nich reflektují tradiční hodnoty a zvyky spojené s regionální historií a folklórem. Charakter obyvatelstva je ovlivněn zaměřením místního hospodářství. Tradiční řemesla jsou zpracování dřeva, těžba nebo zemědělství, které je v tomto mikroregionu velice oblíbené. Obyvatelstvo je ovlivněno migrací, někteří lidé mohou odcházet za prací nebo studiem, zatímco jiní zase mohou přicházet do regionu jako noví obyvatelé s vidinou rodinného života na venkově.

Obrázek 6 Vývoj počtu obyvatel podle věku (vlastní zpracování podle czso.cz, © 2021)

Tento graf znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve dvou věkových kategoriích, 0–14 let a 65 a více let, v období let 2010 až 2019. Na vodorovné ose jsou uvedeny roky, zatímco na svislé ose je počet obyvatel. Modrá křivka reprezentuje věkovou skupinu 0–14 let a červená křivka reprezentuje věkovou skupinu 65 a více let. Z grafu je patrné, že v období deseti let došlo k nárůstu počtu obyvatel v obou věkových kategoriích. Červená křivka ukazuje výraznější nárůst, což naznačuje, že počet starších obyvatel (65 a více let) rostl rychleji než počet dětí

(0–14 let). Na konci období se zdá, že obě křivky jsou téměř na stejné úrovni, což značí, že počet starších obyvatel dokonce překročil počet mladších obyvatel. Tento trend stárnutí populace může mít důležité sociální a ekonomické důsledky, jako je zvýšená potřeba zdravotní péče a sociálních služeb pro starší občany, změny na trhu práce a v systémech sociálního zabezpečení.

Tabulka 2 Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnanosti (vlastní zpracování podle mikroregiony.cz, © 2024)

Obec	Míra nezaměstnanosti (v %)		Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (v %)					
	2010	2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bystřička	11,2	13,1	9,8	6,1	5,3	3,1	3,6	2,6
Hošťálková	12,6	12,7	8,3	7,5	6,5	3,9	2,6	2,4
Jablůnka	13,3	14,0	8,9	6,5	5,6	4,4	2,7	2,7
Kateřinice	10,2	8,7	8,9	6,5	5,8	4,1	2,7	1,2
Lhota u Vsetína	15,7	13,3	12,4	9,0	6,9	5,1	4,0	3,2
Liptál	13,3	10,4	8,0	5,1	6,1	3,7	2,4	2,3
Malá Bystřice	16,1	13,6	9,6	8,1	7,3	3,5	4,0	4,6
Mikulůvka	11,3	9,6	6,3	5,6	5,2	4,6	1,9	1,9
Oznice	4,9	3,8	5,1	4,3	4,9	2,3	1,6	1,9
Pržno	11,0	9,6	9,7	6,4	4,9	2,3	1,0	2,2
Ratiboř	13,0	11,7	8,1	6,5	6,2	4,3	2,7	3,1
Růžďka	11,9	12,6	7,8	6,2	4,5	3,4	3,8	2,8
Mikroregion	12,1	11,1	8,6	6,5	5,8	3,7	2,7	2,6
Zlínský kraj	10,4	9,4	7,4	6,0	4,9	3,4	2,6	2,4
Okres Vsetín	11,3	10,4	8,5	7,0	5,9	4,1	3,1	3,0
ČR	9,0	8,6	7,5	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9

Tato tabulka prezentuje statistické údaje o nezaměstnanosti v různých obcích, včetně srovnání s širšími regionálními celky, jako je mikroregion Střední Vsetínsko, kraj, okres a celá Česká republika. Údaje jsou rozděleny do dvou hlavních kategorií: "Míra nezaměstnanosti (v %)" a "Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu (v %)", jsou uvedeny pro

období let 2010 až 2019. Míra nezaměstnanosti je vyjádřena v procentech a odrazuje podíl nezaměstnaných osob vzhledem k pracovní síle v dané oblasti. Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu také ukazuje procentuální zastoupení nezaměstnaných v rámci celkové populace obce nebo regionu.

Z tabulky je patrný obecný trend snižování nezaměstnanosti v průběhu deseti let ve všech uvedených oblastech. Zatímco některé obce jako Bystřička a Hošťálková začínaly v roce 2010 s mírou nezaměstnanosti vyšší než 11 %, do roku 2019 se tato míra snížila na hodnoty kolem 2–3 %. Všimněte si, že nejnížší míra nezaměstnanosti v roce 2019 byla zaznamenána v obci Kateřinice (1,2 %), zatímco nejvyšší byla v Malé Bystřici (4,6 %). V nižší části tabulky jsou uvedena agregovaná data pro širší regiony. Zlínský kraj, okres Vsetín a celá ČR ukazují srovnatelný trend poklesu míry nezaměstnanosti v průběhu desetiletého období. Kraj začal v roce 2010 s 10,4 % a klesl na 2,4 % v roce 2019, což je srovnatelné s národním průměrem, který začínal na 9,0 % a skončil na 2,9 %. Tabulka poskytuje užitečný přehled o ekonomickém vývoji jednotlivých obcí i regionů jako celku.

6 KULTURNÍ INFRASTRUKTURA MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Kulturní infrastruktura mikroregionu Střední Vsetínsko hraje klíčovou roli ve formování identity a kvality života v této oblasti. Zahrnuje široké spektrum zařízení a aktivit, které podporují kulturní dění, tradiční hodnoty a umělecké vyjádření obyvatel. Obyvatelé mikroregionu mohou využívat kulturní centra, která slouží jako místa pro setkávání, kulturní akce, koncerty, výstavy a další společenské události. Tato centra často hostí různorodé kulturní aktivity, od divadla a koncertů po výstavy místních umělců.

Mikroregion, bohatý na tradiční hodnoty a folklór, má instituce či akce, které podporují a udržují tyto kulturní prvky. Folkloristické festivaly, tradiční akce a muzea hrají klíčovou roli v zachovávání místní identity. Mikroregion je také domovem různých kulturních akcí, které přitahují nejen místní obyvatele, ale i návštěvníky z okolí.

Kulturní infrastruktura zahrnuje také knihovny a instituce podporující vzdělávání a literaturu. Tyto instituce slouží jako centra informací, vzdělávání a kulturního dialogu. Mikroregion disponuje památkami a historickými místy, které odrážejí bohatou historii oblasti. Tato místa jsou důležitá pro porozumění a udržování kulturního dědictví.

Podpora umělecké komunity, včetně místních umělců a uměleckých skupin, je klíčovým prvkem kulturní infrastruktury. Tvorba a prezentace uměleckých děl obohacují kulturní život regionu.

Celkově lze kulturní infrastrukturu mikroregionu Střední Vsetínsko chápat jako síť zařízení a aktivit, které podporují kulturní rozvoj a společenskou soudržnost v této malebné části České republiky.

6.1 Kulturní infrastruktura

Kulturní infrastruktura v mikroregionu Střední Vsetínsko zahrnuje širokou škálu zařízení, institucí a aktivit, které podporují kulturní život a rozvoj v regionu. Mezi hlavní prvky kulturní infrastruktury patří sokolovny, venkovní areály, nebo například kulturní domy, v nichž se nacházejí společenské prostory. Jako jeden z hlavních bych vyzdvihl kulturní dům v obci Kateřinice u Vsetína, prošel kompletní rekonstrukcí v letech 2012 až 2015 a od té doby kultura v obci Kateřinice jen roste.

6.2 Spolky a instituce

Tabulka 3 Spolky a instituce (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)

Druh spolku/instituce	Popis činnosti
Hasičské sbory	Zajišťují bezpečnost a organizují společenské akce
TJ Sokol	Podporují fyzickou aktivitu a společenskou soudržnost
Myslivecké sdružení	Věnují se ochraně přírody v mikroregionu
Obecní knihovny	Poskytují vzdělávací zdroje a kulturní programy
Mateřské školy, základní školy	Vzdělávají občany obcí z mikroregionu
Církevní organizace	Poskytují duchovní služby a organizují společenské akce

V mikroregionu Střední Vsetínsko působí různé spolky a instituce, které aktivně přispívají k rozvoji regionu a poskytují různé služby a aktivity pro obyvatele. Mezi hlavní spolky a instituce patří například folklorní soubory, hudební a pěvecké sbory, divadelní soubory, výtvarné kroužky a další spolky, které podporují a propagují kulturní a umělecké aktivity v regionu. Dalším důležitým článkem jsou sportovní kluby provozující různé sporty jako fotbal, tenis, házená nebo lední hokej. Tyto kluby nejen poskytují možnosti sportovního vyžití, ale také organizují soutěže, turnaje a další sportovní akce, jako je třeba sportovní ples, který se koná pravidelně každý rok v zimě. Jako jedno ze sdružení jsem si vybral občanské sdružení, které se zabývá různými oblastmi zájmu, jako je ochrana životního prostředí, sociální pomoc, historie a památková péče, rozvoj venkova, vzdělávání a další. Tato sdružení často pořádají různé akce, workshopy a semináře pro obyvatele. Součástí institucí jsou také obecní úřady a samosprávné orgány, které zajišťují správu a rozvoj obcí v mikroregionu. Tyto instituce hrají klíčovou roli ve vytváření podmínek pro život v regionu a organizují různé veřejné akce a programy. Co se týče institucí, nesmíme zapomenout na

školy, vzdělávací instituce a kurzy, které poskytují formální i neformální vzdělávání pro obyvatele regionu v různých oborech a oblastech zájmu. Tyto spolky a instituce hrají důležitou roli v životě mikroregionu Střední Vsetínsko a přispívají k rozmanitosti a bohatství kulturního, společenského a sportovního života v regionu.

6.3 Kulturní organizace

V mikroregionu Střední Vsetínsko není mnoho kulturních organizací a institucí, mezi nejdůležitější patří knihovny. Ty hrají klíčovou roli v kulturním životě obcí, poskytují přístup k literatuře, organizují čtenářské a vzdělávací akce. Dalším důležitým článkem jsou školy a vzdělávací instituce, ty se často podílejí na organizaci kulturních a uměleckých akcí, jako jsou divadelní představení, koncerty a výstavy.

6.4 Kulturní akce

V mikroregionu Střední Vsetínsko a jeho okolí se konají různé kulturní akce, které obohacují kulturní život regionu. Mezi akce patří koncerty, divadelní představení, besedy, sportovní události, festivaly a speciální akce pro děti. Tyto akce reflektují bohatství kultury a komunitního ducha mikroregionu Střední Vsetínsko a nabízejí širokou paletu aktivit pro obyvatele i návštěvníky regionu. Některé z vybraných akcí popisují níže.

6.4.1 Dětský karneval

Dětský karneval je akce konaná v obci Hošťálková, která je součástí mikroregionu Střední Vsetínsko od roku 1998. Akce cílí na občany Hošťálkové, ale i na obyvatele okolních obcí. Cílovou skupinou jsou hlavně děti s rodiči. Základem je přijít v kostýmu, který navodí atmosféru tím správným směrem. Následuje kreslení masek na obličej a různé hry, popřípadě soutěže pro děti. Nechybějí divadelní představení a stánky s občerstvením jak se sladkostmi, tak s občerstvením pro rodiče. Karnevalový den v Hošťálkové končí večerní zábavou v podobě diskotéky pro děti, které následně spolu s rodiči opouštějí místní sokolovnu a odcházejí domů.

6.4.2 Velikonoční koncert zvonkohry (Zvonky Dobré zprávy)

Spolek Zvonky Dobré zprávy, založený v roce 2011, se věnuje výchově mládeže a podpoře humanitárních návyků. Každoročně uděluje ceny za přínos a podporu těchto hodnot. Ocenění „Posel Dobré zprávy“ jako první obdrželi Richard Pinkerton za rok 2012 a J. Wiera

Jelinek za rok 2013. Soubor a spolek také uznávají mecenáše roku za jejich podporu, obce Kateřinice a Ratiboř byly oceněny za rok 2017.

6.4.3 Letní příměstský tábor

Na území všech obcí v mikroregionu Střední Vsetínsko se konají po celou dobu letních prázdnin různě zaměřené dětské tábory. Nejvíce oblíbený dětský tábor mezi dětmi je příměstský tábor v Ratiboři. Tábory se obvykle konají v místních školách, kulturních centrech nebo jiných přístupných místech v obci. Tato aktivita je výhodná pro rodiče, kteří kvůli svému zaměstnání nemohou sami mít dlouhodobější dohled nad dětmi v průběhu celého léta. Děti přicházejí na tábor každý den v určených hodinách (například od rána do odpoledne) a poté se vracejí domů večer. Tím se tábor odlišuje od tradičních letních táborů, kde děti obvykle zůstávají na místě několik dní nebo týdnů v kuse. Příměstské tábory nabízejí různorodé aktivity, vzdělávací programy, sportovní hry, umělecké dílny a další zábavné činnosti, které mají být pro děti nápadité a motivující.

6.4.4 Liptálské slavnosti

Liptálské slavnosti jsou mezinárodní folklorní festival, který se každoročně koná v obci Liptál na Vsetínsku. Tato akce nabízí bohatý program plný folklorních vystoupení, řemeslných trhů, koncertů a mnoha dalších kulturních aktivit. Přiláká soubory a umělce z celého světa, což z ní dělá výjimečnou příležitost pro setkání a výměnu kulturních tradic.

55. ročník Liptálských slavností proběhl od 21. do 26. srpna 2024 v Přírodním kulturním areálu v Liptále a přinesl pestrý program plný folkloru, hudby a tradičních řemesel. Festivalu se zúčastnily domácí i zahraniční soubory, například z Kolumbie, Gruzie, Thajska či Srbska. Během slavností probíhala vystoupení na různých místech regionu, včetně Vsetína a okolních obcí. Součástí programu byl také řemeslnický jarmark, kde si návštěvníci mohli prohlédnout ukázky tradičních řemesel. Sobotní večer zpestřil koncert skupiny DOCUKU a slavnostní galaprogram s ohňostrojem. V neděli se konal průvod obcí, koncert dechové hudby a závěrečné vystoupení všech souborů.

Festival tedy nabídl nejen bohatý kulturní program, ale také přátelskou atmosféru, která spojila milovníky folkloru z celého světa.

Obrázek 7 Logo – Liptálské slavnosti 2024 (Zdroj: liptal.cz, © 2024)

56. Mezinárodní folklorní festival Liptálské slavnosti 2025 se bude konat od 20. do 25. srpna 2025 v Přírodním kulturním areálu v Liptále. Na festival dorazí soubory z Mexika, Chorvatska, Indie a Slovenska. Sobotní večer zpestří vystoupení orchestru Ciganski Diabli z Bratislavy. Z tuzemských souborů se představí Oderská chasa, FS Radhošť z Rožnova pod Radhoštěm, FS Vsacan a Jasenka ze Vsetína.

7 ROZHOVORY S HLAVNÍMI AKTÉRY VEŘEJNÉ SPRÁVY V MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Rozhovor jsem vedl se třemi vysoce postavenými aktéry veřejné správy. Na mé otázky mi odpověděli v obci Kateřinice u Vsetína, Hošťálkové a Ratiboři.

7.1 Rozhovor v obci Hošťálková

V obci Hošťálková respondent hodnotí současný stav kultury kladně, ovšem podle jeho slov je vždy prostor pro zlepšení. S příchodem nových akcí vnímá kulturu v obci prestižněji. Jako bariéry v rozvoji vnímá respondent vlastní ztrátu motivace kvůli malé návštěvnosti kulturních akcí – a funguje to i naopak: pokud je o kulturní akce zájem, on i aktéři kultury v dané obci cítí zájem a jejich motivace o rozvoj roste. Jako hlavní příležitost pro zlepšení do budoucna vnímá respondent akce určené pro mladou generaci, čímž by velice rád chtěl dokázat snížení rostoucího trendu urbanizace a odlivu lidí z tamních obcí.

Obrázek 8 Logo Hošťálkové (Zdroj: hostalkova.cz, © 2024)

7.2 Rozhovor v obci Ratiboř

V Ratiboři respondent popisuje současný stav kultury v obci také pozitivně. Obec v posledních letech investuje do rozvoje kultury, například v podobě nového, moderního komunitního centra, nebo také pořádáním nových typů kulturních akcí. Jako příležitost vnímá respondent z Ratiboře další a další kulturní akce, aby obec vyšla vstříc co největšímu počtu obyvatel.

Obrázek 9 Logo Ratiboře (Zdroj: ratibor.cz, © 2024)

7.3 Rozhovor v obci Kateřinice

V obci Kateřinice u Vsetína mi respondent popsal kulturní stav také kladně. S vytvořením kulturního výboru, který se o veškeré kulturní vyžití v obci stará, jsou do místní kultury zapojeni také členové spolků a aktéři kulturních událostí. Momentálně výbor funguje už 1,5 roku a podle slov respondenta kultura v obci jen roste. Bariéry a příležitosti popisuje respondent tak, že bariérou je podle něj to, že s kulturou a zájmem lidí je to podle něj „jako na houpačce“. Existuje období, kdy je o kulturu v obci enormní zájem, například je to jaro nebo léto. Oproti tomu je ale také období, kdy o kulturu skoro žádný zájem není, a například na podzim. Také respondent podotýká, že kvůli covidu-19 se hodně lidí naučilo žít takzvaně z domu a od konce pandemie žijí jakoby stále natrvalo doma, protože je to pro ně příjemnější. Také respondent říká, že pokud je „přehlcený“ kalendář akcí, není na nich pak moc velká účast, a proto by byl rád, kdyby se obec soustředila na menší počet akcí, ale zato kvalitních a s bohatým programem a podporou. Jako příležitost vnímá respondent marketing kultury v obci, rád by více informoval obyvatele o kulturních akcích a rád by více spolupracoval s okolními obcemi. Ovšem podle jeho slov je to těžko realizovatelné, protože každá obec má své vlastní akce. Jako další příležitost vnímá využívání nových technologií, a hlavně sociální sítě.

Obrázek 10 Logo Kateřinice (Zdroj: obeckaterinice.cz, © 2024)

8 SOUČASNÝ STAV KULTURY V MIKROREGIONU STŘEDNÍ VSETÍNSKO

Současný stav kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko je charakterizován aktivními snahami o rozvoj a propagaci kulturních, přírodních i historických hodnot regionu. Mikroregion, tvořený dvanácti obcemi, je známý svým bohatým přírodním dědictvím a aktivitami v oblasti turistiky a kultury. Příkladem jsou organizované akce jako Liptálské slavnosti, velikonoční koncert zvonkohry nebo například dětský karneval, které jsem již zmiňoval v odstavci i číslo 6.4.1. Přilákají pravidelně účastníky i z řad mezinárodních souborů. Významné jsou i a dětské folklorní festivaly společně s Pohádkovým lesem, zaměřené na rodiny s dětmi.

Mikroregion se vyznačuje i snahou o celkový všestranný rozvoj zájmového území, který zahrnuje i péči o potřeby občanů a ochranu veřejného zájmu. Od počátku se zaměřuje na koordinaci postupů při řešení problémů týkajících se rozvoje samosprávy obcí, hospodářského, sociálního a kulturního života.

Region je atraktivní pro návštěvníky díky své přírodní kráse a nabídce volnočasových aktivit, jako je pěší turistika a cykloturistika. Rozvoj turistických tras a obnova značení přispívají k lepší orientaci v krajině a umožňují návštěvníkům objevovat jak známé, tak dosud neobjevené přírodní, historické a kulturní krásy mikroregionu.

Celkově lze konstatovat, že kultura a turismus v mikroregionu Střední Vsetínsko procházejí dynamickým rozvojem, při němž se zároveň klade důraz na udržitelnost, ochranu kulturního dědictví a podporu komunitního života.

8.1 Identifikace základních rozvojových problémů

Vesnice v mikroregionu, stejně jako v jiných mikroregionech, čelí několika rozvojovým problémům v oblasti kultury. Problémy zahrnují například **omezenou infrastrukturu v oblasti kultury, jako jsou kulturní domy, sokolovny nebo společenské domy.** To se pojí s dalším problémem, jímž jsou nedostatečně vybavené prostory pro konání různých kulturních akcí. Některé obce v mikroregionu Střední Vsetínsko také čelí **finančním problémům**, což ve velkém omezuje financování kulturních projektů a akcí. Ve vesnicích, jako je například Pržno, je omezený zájem o kulturní události z důvodu menšího počtu obyvatel a nižší rozmanitost zájmů. Dalším obrovským problémem je **urbanizace mladé generace do větších měst.** To vede k úbytku mladé generace a k omezenému kulturnímu

vývoji v mikroregionu. Obyvatelé některých vesnic v mikroregionu Střední Vsetínsko také vykazují nízkou účast na kulturních akcích, což je způsobeno nedostatkem zájmu, omezeným časem nebo nedostatečnou informovaností.

Tabulka 4 Hlavní bariéry v rozvoji kultury (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)

Hlavní bariéry	Důvod bariér	Váha bariéry
Omezené finanční zdroje	Omezený rozpočet na kulturu a umění a problém s údržbou kulturních zařízení	10
Nedostatek infrastruktury	Absence nebo nedostatečná infrastruktura	9
Demografické změny	Stárnutí populace a migrace mladých lidí	9
Omezená mediální a marketingová podpora	Nedostatek povědomí o kulturních akcích kvůli omezeným marketingovým a mediálním zdrojům	5
Nedostatek spolupráce mezi obcemi	Nedostatek koordinace a spolupráce může bránit rozvoji společných kulturních iniciativ	5
Politické a administrativní bariéry	Administrativní procesy mohou být složité a zdlouhavé, což komplikuje získávání povolení, dotací a jiné podpory pro kulturní projekty	5
Konkurence s digitálními médii	Vliv digitálních médií a zábavy může vést k poklesu zájmu o tradiční kulturní akce a aktivity	5

9 PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE OBLASTI MÍSTNÍ KULTURY

Projekt na podporu rozvoje oblasti místní kultury se zaměřuje na kulturní rozvoj. Níže jsou popsány konkrétní tři fáze projektu, cíle a rizika projektu.

Projekt, který je níže popsán, vznikl z mé analýzy jak strategických dokumentů obcí v mikroregionu Střední Vsetínsko, tak také z rozhovorů, které mi poskytli hlavní aktéři veřejné správy v obcích Hošťálková, Kateřinice, Ratiboř. Díky jejich názorům a své vlastní analýze tedy uvádím tři části projektu zaměřeného na podporu rozvoje oblasti místní kultury.

9.1 Větší angažovanost obcí v kultuře – 1. část

Pro zvýšení angažovanosti obcí v oblasti kultury a podporu rozvoje kulturního života můžeme zvážit například **vytvoření kulturní rady složené z místních občanů**, kteří mají zájem o kulturu. Rada by mohla být konzultačním orgánem pro místní orgány při rozhodování o kulturních záležitostech. Větší angažovanost by také mohla vyplynout z pořádání pravidelných setkání obyvatel obce s kulturními pracovníky a umělci nebo při diskutování o kulturních potřebách a zájmech komunity a získávání zpětné vazby. Díky investicím do vylepšení kulturní infrastruktury, jako jsou obecní domy, sokolovny, knihovny nebo komunitní centra, dojde k modernizaci těchto zařízení a to může přilákat více obyvatel k účasti na kulturních událostech. Zřízení kulturního kalendáře, který bude obsahovat veškeré kulturní události v obci, může nemálo pomoci občanům k větší informovanosti. Také pomůže občanům lépe plánovat jejich účast na různých kulturních akcích ve všech vesnicích v mikroregionu Střední Vsetínsko.

Tabulka 5 Rozpočet pro založení kulturní rady obce

Položka	Odhadované náklady	Zodpovědná osoba
Administrativní náklady	30 000 Kč	Sekretariát rady
Mzdové náklady	100 000 Kč	Členové rady
Prostory pro schůze	20 000 Kč	Správce městských objektů
Materiály a kancelářské potřeby	10 000 Kč	Administrativní pracovník
Organizace akcí	200 000 Kč	Kulturní manažer/komise
Marketing a propagace	40 000 Kč	Marketingový tým
Celkem	400 000 Kč	

9.2 Společná komunikace obcí a plánování kulturních akcí v předstihu – 2. část

Pro podporu rozvoje kultury a zlepšení společné komunikace obcí navrhuji níže následující opatření. Prvním krokem by mohlo být **vytvoření komunikační platformy**, což zahrnuje online fórum, kde si obce mohou vyměňovat informace o kulturních událostech, plánech a potřebách. Tato platforma by měla být přístupná všem občanům a zainteresovaným stranám. Dále by bylo vhodné **pořádat pravidelná setkání mezi zástupci jednotlivých obcí s cílem projednávat a plánovat kulturní akce**. Tato setkání by měla probíhat v předstihu, aby bylo možné lépe koordinovat a harmonizovat kulturní kalendář. Součástí opatření by také mohlo být vytvoření společného online kalendáře, kde budou zaznamenány plánované kulturní akce všech obcí v regionu. To by umožnilo občanům a návštěvníkům lépe plánovat účast na různých událostech.

Kromě toho by společné vyjednávání o finanční podpoře pro kulturní akce bylo vítané. Možnost sdílení finančních prostředků mezi obcemi na základě vzájemné dohody a přispívání do společného fondu pro kulturu by mohlo posílit finanční stabilitu kulturních projektů. Důležitým prvkem by mohla být také **podpora a povzbuzení spolupráce s místními umělci, hudebními skupinami a kulturními spolky**. Zajištění prostoru pro jejich prezentaci v rámci kulturních akcí by podpořilo místní kulturní scénu.

Dalším krokem by mohl být **systém sledování účasti na kulturních akcích a sběr zpětné vazby od občanů**. To by umožnilo lépe přizpůsobit nabídku kulturních akcí potřebám komunity. Společná propagace regionální kultury a tradic s cílem přilákat i návštěvníky z okolí by mohla posílit kulturní identitu regionu. Otevřená komunikace s občany o kulturních plánech, projektech a rozhodnutích obcí by byla dalším krokem k posílení zapojení veřejnosti. Pravidelné zveřejňování informací na webových stránkách, sociálních sítích a v místních médiích by zajistilo dostatečnou transparentnost. Celkově by opatření zahrnovalo také **organizaci kulturních workshopů, přednášek a vzdělávacích akcí pro občany, s cílem rozšířit povědomí o kulturním dědictví a podporovat aktivní účast**. Tato kombinace opatření by mohla posílit kulturní život v regionu a poskytnout občanům širokou škálu zajímavých a kvalitních kulturních zážitků.

Tabulka 6 Rozpočet na vytvoření komunikační platformy

Položka	Odhadované náklady	Zodpovědná osoba
Vývoj a návrh platformy	150 000 Kč	IT konzultant/externí firma
Servery a hosting	30 000 Kč	IT oddělení
Údržba a technická podpora	50 000 Kč	IT oddělení/externí služby
Školení uživatelů	20 000 Kč	HR oddělení
Marketing a propagace platformy	40 000 Kč	Marketingové oddělení
Administrativní náklady	10 000 Kč	Sekretariát rady
Celkem	300 000 Kč	

9.3 Rozvoj lidských zdrojů – 3. část

Navrhují hned několik **opatření pro podporu rozvoje kultury se zaměřením na obnovu zaměstnanců**. Prvním krokem by mohlo být poskytnutí odborných školení a workshopů pro pracovníky v oblasti kultury, které by pomohly zdokonalit jejich dovednosti a poskytly a jim nové nástroje a přístupy. To může zahrnovat školení v oblasti event managementu, marketingu, financí a dalších relevantních dovedností. Dalším důležitým opatřením by mohla být **podpora rekvalifikace pracovníků v kulturním sektoru**. Poskytnutí finančních prostředků nebo grantů pro zaměstnance, kteří chtějí změnit svou kariéru v rámci kultury, by mohlo podnítit jejich účast na kurzech nebo studiu souvisejícím s jejich novým zaměřením.

Zlepšení pracovních podmínek a nabídky benefitů pro zaměstnance v kulturním sektoru by mohly být dalším krokem. To může zahrnovat flexibilní pracovní dobu, možnost home office, podporu pro další vzdělávání a další benefity, které by zvýšily atraktivitu práce v kulturním odvětví. Vytváření platformy pro sdílení zkušeností a spolupráci mezi zaměstnanci v kulturním sektoru by mohlo také přispět k oživení pracovního prostředí. Pravidelná setkání, workshopy nebo online fóra by umožnily výměnu nápadů, řešení a inspiraci mezi kolegy. Posledním doporučením by mohlo být vytvoření programů na podporu duševního zdraví zaměstnanců v kulturním sektoru. Tato opatření by mohla zahrnovat psychologickou podporu, relaxační aktivity nebo programy prevence syndromu vyhoření, aby se zlepšila celková kvalita pracovního života v kulturním prostředí.

Tabulka 7 Rozpočet na obnovu zaměstnanců

Položka	Odhadované náklady	Zodpovědná osoba
Rekrutační proces	80 000 Kč	HR oddělení
Školení nových zaměstnanců	60 000 Kč	Oddělení pro vzdělávání
Mentoring a zaškolování	40 000 Kč	Zkušení zaměstnanci
Marketing a propagace pozic	30 000 Kč	Marketingové oddělení
Technologie a vybavení	50 000 Kč	IT oddělení
Administrativní náklady	20 000 Kč	Sekretariát
Celkem	280 000 Kč	

9.4 Zdroje financování

Pro mikroregion Střední Vsetínsko existuje několik zdrojů a programů, které podporují rozvoj kultury a kulturních projektů v této oblasti. Klíčovým hráčem v této oblasti je **Místní akční skupina (MAS) Střední Vsetínsko**, která se zaměřuje na strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2021–2027. Tyto strategie jsou zaměřeny na podporu neziskového sektoru, cestovního ruchu, školství, zachování kulturního a přírodního dědictví a podporu podnikání. Tyto dotace jsou dostupné z různých zdrojů, včetně národních programů a fondů EU. Níže uvádím přehled některých konkrétních dotačních možností.

Dotace na sportoviště je podpora výstavby nebo modernizace sportovních zařízení, jako jsou víceúčelová hřiště, fotbalová hřiště, tenisové kurty, školní tělocvičny nebo dětská hřiště. Tyto dotace poskytuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Národní sportovní agentura v rámci Programu podpora rozvoje regionů a Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Dotace na cyklostezky pro rekonstrukci, modernizaci a výstavbu cyklostezek a cyklopruhů. Finanční podporu nabízí Státní fond dopravní infrastruktury a IROP.

Dotace na veřejné budovy a přestavby, přístavby, rekonstrukce nebo modernizace veřejných budov, včetně kulturních domů, obecních úřadů, multifunkčních domů, školních budov. Financování je dostupné z ministerstva pro místní rozvoj v rámci Programu podpora rozvoje regionů.

Dotace na regionální školství zahrnuje odstraňování havarijních stavů, opravy, modernizaci a rekonstrukce, případně výstavbu nových kapacit základních a mateřských škol. Tuto dotaci nabízí Ministerstvo financí ČR pod Programem podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství.

Státní fond kultury slouží jako přímý finanční nástroj na podporu kulturních projektů s cílem rozvoje české kultury. O finanční podporu na projekty zahajované mezi 1. zářím a 31. prosincem 2025 je možné žádat v období od 21. do 27. dubna 2025.

9.5 Rozvojové skupiny

Pro přípravu strategie byly v rámci projektu vytvořeny čtyři pracovní skupiny, každá se zaměřením na odlišnou oblast rozvoje území. Cílem těchto skupin je identifikovat rozvojové potřeby území a stanovit strategické a specifické cíle.

Oblast životního prostředí a péče o krajinu

Pracovní skupina oblast životního prostředí a péče o krajinu se soustředí na zemědělství, údržbu krajiny, ochranu životního prostředí, péči o veřejnou zeleň a památné stromy, zvyšování retenční schopnosti krajiny, odpadové hospodářství, snižování nebo prevenci ekologické zátěže, ekologickou osvětu a efektivní hospodaření s energiemi.

Rozvoj infrastruktury

Pracovní skupina rozvoj infrastruktury regionu se věnuje přípravě ploch pro podnikání, podpoře podnikatelského prostředí, služeb, obchodu, budování a údržbě technické infrastruktury, parkování, dopravní obslužnosti, odvádění odpadních vod, dodávkám pitné vody, protipovodňovým opatřením, hospodaření s dešťovou vodou a infrastruktuře cestovního ruchu.

Sociální oblast a oblast vzdělávání

Pracovní skupina sociální oblast a oblast vzdělávání se zaměřuje na rozvoj lidských zdrojů a sociální začleňování, dostupnost sociálních a zdravotních služeb, kapacitu a vybavení škol, mimoškolní výchovu, vzdělávání a odborné kapacity v oblasti školských a sociálních služeb, bezpečnost silničního provozu, bezpečnost osob a majetku, podporu zaměstnanosti a rozvoj internetového připojení.

Kultura, sport, tradice

Pracovní skupina kultura, sport, tradice se soustředí na podporu sportu a aktivního vyžití, rozvoj zázemí pro volnočasové aktivity, přípravu pozemků pro bydlení, péči o vzhled obcí, podporu sportovních, kulturních a společenských akcí, tradic, spolkové činnosti a propagaci a informační činnost.

Tyto skupiny tak pokrývají široké spektrum oblastí, od environmentální péče, přes infrastrukturu a sociální služby, až po kulturu a sport s cílem vyváženě rozvíjet dané území.

9.6 Rizika projektu

Zaměření projektu na rozvoj kultury v mikroregionu Střední Vsetínsko s sebou nese několik specifických rizik, která mohou ohrozit jeho úspěšnou realizaci.

Finanční rizika – nedostatečné nebo nestabilní financování projektu, což zahrnuje riziko zpožděných nebo nedostatečných dotací, nejistotu ohledně dalšího financování a možný nárůst nákladů během realizace projektu.

Rizika zapojení komunity – nízký zájem nebo zapojení místní komunity a cílových skupin do kulturních aktivit projektu, což může vést k nedostatečné podpoře a uznání projektu v regionu.

Rizika realizace projektu – jak už technické nebo organizační problémy při realizaci projektových aktivit, včetně zpoždění, problémů s kvalitou, nedostatku kvalifikovaných pracovních sil nebo problémů s dodavateli a partnery.

Riziko nedostatečného zájmu veřejnosti – projekt může narazit na problémy s dosažením dostatečné viditelnosti nebo atraktivity pro širší veřejnost, což by vedlo k nízké účasti na kulturních akcích nebo k nedostatečnému využití kulturních služeb.

Udržitelnost a kontinuita projektu – se týká výzvy spojené s udržením aktivit projektu a jeho dopadů po skončení počátečního financování, včetně zajištění dalšího financování a udržení zájmu komunity.

Technologická rizika – jsou výzvy spojené s využíváním a udržováním technologií potřebných pro projektové aktivity, včetně rizik spojených s kybernetickou bezpečností a zastaráváním technologií.

Pro efektivní řízení těchto rizik je důležité je průběžně identifikovat, hodnotit a monitorovat a připravit strategie pro jejich minimalizaci nebo řešení.

9.7 Cíle projektu

Podpora a oživení kulturního dědictví – cílem je ochrana, konzervace a propagace kulturního dědictví mikroregionu, včetně tradičních řemesel, folklóru, historických staveb a místa.

Zvýšení kulturní dostupnosti – má za cíl zlepšit přístup ke kulturním službám a aktivitám pro všechny členy komunity, a to i v odlehklých oblastech.

Podpora místních umělců a kulturních organizací – zahrnuje poskytování finančních grantů, prostorů a platforem pro místní umělce a kulturní organizace, aby mohli rozvíjet a prezentovat svou práci.

Rozvoj kulturní infrastruktury – cílem je výstavba nebo renovace kulturních zařízení, jako jsou knihovny, muzea, galerie, komunitní centra a divadla.

Podpora kulturního cestovního ruchu – tedy vytvoření a propagace kulturních atrakcí pro přilákání turistů do mikroregionu, což by mohlo zahrnovat kulturní festivaly, umělecké výstavy a historické prohlídky.

Vzdělávání a rozvoj dovedností – organizace vzdělávacích programů a workshopů zaměřených na rozvoj uměleckých a kulturních dovedností mezi obyvateli mikroregionu.

Podpora kulturní diverzity a inkluзивity – cílem je zajistit, aby kulturní aktivity a programy reflektovaly a oslavovaly etnickou, kulturní a sociální diverzitu mikroregionu.

Zvýšení spolupráce mezi kulturními institucemi – podpora partnerství a budování vztahů mezi různými kulturními institucemi, neziskovými organizacemi a veřejným sektorem, aby se zvýšila efektivita a dopad kulturních projektů.

10 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část bakalářské práce se věnuje podrobné analýze současného stavu kulturní infrastruktury v mikroregionu Střední Vsetínsko, identifikaci hlavních výzev a příležitostí pro její rozvoj a formulaci konkrétního projektu a opatření pro oživení kulturního života v regionu. Zahrnuje představení mikroregionu, jeho historického a demografického kontextu, a zaměřuje se na vývoj a podporu kulturních aktivit a infrastruktury.

Analýza odhaluje, že i přes určité pozitivní trendy, jako je postupný pokles nezaměstnanosti a růst počtu obyvatel, čelí mikroregion řadě výzev spojených s financováním kultury, nedostatkem kulturních zařízení a aktivit odpovídajících potřebám a zájmům obyvatel. Práce popisuje řešení těchto problémů prostřednictvím strategického plánu, který zahrnuje konkrétní opatření v oblastech cestovního ruchu, odpadového hospodářství a sociálních služeb, s důrazem na rozvoj kulturního dědictví, podporu místních umělců a organizaci kulturních akcí.

V poslední části pak práce navrhuje projekt na podporu rozvoje oblastí místní kultury, který je rozdělen do tří hlavních částí. První část se zaměřuje na větší angažovanost obcí v kultuře. K tomuto účelu jsou v první části projektu navrženy konkrétní návrhy, které by se daly pro zlepšení momentálního stavu kultury u vybraných obcí z mikroregionu podniknout. Druhá část projektu navrhuje lepší komunikaci obcí mezi sebou. Díky návrhu pro zavedení společné komunikační platformy pro všechny obce mikroregionu by kultura v mikroregionu Střední Vsetínsko mohla růst. Poslední část projektu se zaměřuje na rozvoj lidských zdrojů a práce navrhuje hned několik opatření. Mezi hlavní bych zařadil uspořádání workshopů pro zaměstnance nebo benefity, které by přilákaly i mladší populaci.

ZÁVĚR

Závěr bakalářské práce, která se zaměřuje na návrh rozvoje kulturní infrastruktury v mikroregionu Střední Vsetínsko, jednoznačně dokládá, že kultura a kulturní dědictví mají zásadní význam pro sociální, ekonomický a trvalý udržitelný rozvoj regionu. Z teoretické části vyplývá, že kultura je živým organismem, jehož podpora a rozvoj vyžadují aktivní zapojení všech aktérů, a to od veřejných institucí, přes soukromý sektor, neziskové organizace až po samotné obyvatele regionu.

V praktické části práce byla provedena důkladná analýza současného stavu kulturních aktivit a infrastruktury v mikroregionu, identifikovány klíčové výzvy a příležitosti pro rozvoj a navrženy konkrétní kroky a opatření vedoucí k oživení a udržitelnému rozvoji kulturního života v regionu. Důraz byl kladen na inovativní přístupy v oblasti marketingu kulturních akcí, podporu místních umělců a tvůrců, rozvoj cestovního ruchu orientovaného na kulturu a lepší využití veřejných prostředků pro financování kulturních projektů.

Práce konstatuje, že pro dosažení dlouhodobého a udržitelného rozvoje kultury v mikroregionu je nezbytná systematická a koordinovaná práce na všech úrovních. Zároveň zdůrazňuje potřebu otevřeného dialogu mezi různými zainteresovanými stranami a podporu participace veřejnosti na kulturním dění v regionu.

V závěru práce zdůrazňuje, že kultura není jen výsledkem historického vývoje, ale také klíčovým prvkem pro budoucí prosperitu regionu, a také že implementace navrhovaného projektu a opatření povede k posílení kulturní identity mikroregionu Střední Vsetínsko, zvýšení kvality života jeho obyvatel a také k lepšímu vnímání regionu zvenčí. Bakalářská práce tak přináší nejen teoretický přehled o významu kultury pro regionální rozvoj, ale také praktický plán, jak tento potenciál využít pro zlepšení života v konkrétním regionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

56. *MFF Liptálské slavnosti 2025*, © 2025. Online. Liptál. Dostupné z: <https://liptal.cz/spol/fos-lipta-liptal/p20154-56-mff-liptalske-slavnosti-2025>. [cit. 2025-03-25].

Akce a události, 2024. Online. Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/akce-udalosti>. [cit. 2024-04-09].

Akční plán, 2021. Online. In: Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/soubor?s=data/files/dokumenty/Akcni-plan-aktualizovany.pdf>. [cit. 2024-04-09].

BAČUVČÍK, Radim, 2012. *Marketing kultury: divadlo, koncerty, publikum, veřejnost*. Zlín: VeRBuM. ISBN 9788087500170.

BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David, 2020. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Karolinum. ISBN 978-80-246-4566-7. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/teorie-regionalniho-rozvoje-nastin-kritika-implikace-7882/>

Dotace z EU a státní dotace pro obce, městyse a města, 2019. Online. G-project. Dostupné z: <https://www.g-project.cz/dotace/dotace-pro-obce/>. [cit. 2024-04-09].

HORÁK, Petr a NEJEDLÝ, Vratislav, 2013. *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 9788073957162.

HUBÁČEK, Ondřej; OPLETALOVÁ, Lenka; PŮTOVÁ, Barbora; SOUKUP, Martin; SOUKUP, Václav et al., 2015. *Lokální funkce kultury: teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb = Local functions of culture : theoretical-methodological resources for evaluation of cultural services*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta. ISBN 978-80-7308-569-8.

Informace o MAS, 2024. Online. MAS Střední Vsetínsko. Dostupné z: <http://masstrednivsetinsko.cz/o-mas>. [cit. 2024-04-09].

ISKRA, Katarzyna Anna, 2023. *Kultura*. Online. Fakta a čísla o Evropské unii – Evropský parlament. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/137/kultura>. [cit. 2024-04-09].

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073579104.

KÁŇA, Pavel, 2014. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex. ISBN 9788072254071.

KESNER, Ladislav, 2005. *Marketing a management muzeí a památek*. Grada. ISBN 80-247-1104-4. Dostupné také

z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/marketing-a-management-muzei-a-pamatek-1444/>

KLUSÁKOVÁ, Luďa, 2019. *Small Towns in Europe in the 20th and 21st Centuries: Heritage and Development Strategies*. Karolinum. ISBN 978-80-246-3645-0. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/small-towns-in-europe-in-the-20th-and-21st-centuries-5761/>

Komunitně vedený místní rozvoj, 2024. Online. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/clld>. [cit. 2024-04-09].

Kulturní dědictví, ©2024. Online. Národní ústav lidové kultury. Dostupné z: <https://www.nulk.cz/kulturni-dedictvi/>. [cit. 2024-04-09].

Kulturní průmysly v ČR: Audiovizuální a mediální sektor, 2021. Online. In: Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20555565/090004-15k2.pdf/b85a09d0-aea4-4bba-b15c-c55312b45b78?version=1.1>. [cit. 2024-04-09].

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2017. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media. ISBN 9788074022951.

MAIER, Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada. ISBN 9788024741987.

MATĚJŮ, Martin a SOUKUP, Václav. *Kultura*. Online. Sociologická encyklopedie. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kultura>. [cit. 2024-04-09].

MFF Liptálské slavnosti 2024, © 2024. Online. In: Liptal.cz. Dostupné z: <https://liptal.cz/spol/fos-lipta-liptal/p15584-55-mff-liptalske-slavnosti-2024>. [cit. 2024-04-14].

Mikroregion Střední Vsetínsko, 2024. Online. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz>. [cit. 2024-04-09].

Mikroregiony a místní akční skupiny, ©2024. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>. [cit. 2024-04-09].

Místní akční skupiny, ©2024. Online. Rozvoj KHK. Dostupné z: <https://www.rozvojkhk.cz/mas>. [cit. 2024-04-09].

NEKOLNÝ, Bohumil, 2014. *Paradigmata moderní kulturní politiky*. V Praze: Institut umění – Divadelní ústav. ISBN 9788070083178.

O nás, 2024. Online. Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/o-nas>. [cit. 2024-04-09].

O'BRIEN, Dave, 2015. *Kulturní politika: management, hodnoty a modernita v kreativních průmyslech*. Kultura & arts management. Brno: Barrister & Principal. ISBN 9788070083567.

OPLETALOVÁ, Lenka; DUDOVÁ, Zuzana; POLÁKOVÁ, Markéta; PŮTOVÁ, Barbora; SOUKUP, Václav et al., 2015. *Lokální funkce kultury: analýza a evaluace kulturních služeb = Local functions of culture : analysis and evaluation of cultural services*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta. ISBN 9788073085841.

Ostatní, 2024. Online. Dotace pro obce. Dostupné z: <https://dotaceproobec.cz/#ostatni>. [cit. 2024-04-09].

PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva, 2008. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI. ISBN 9788073573478.

PATOČKA, Jiří, 2017. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. [Praha]: Professional Publishing. ISBN 9788088260042.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073579364.

Pracovní skupiny, 2024. Online. MAS Střední Vsetínsko. Dostupné z: <http://masstrednivsetinsko.cz/strategie/pracovni-skupiny-2#more-2398>. [cit. 2024-04-09].

PSYCHOGIOPOULOU, Evangelia (ed.), 2015. *Cultural governance and the European Union: protecting and promoting cultural diversity in Europe*. Palgrave studies in European

Union politics. Basingstoke: Palgrave Macmillan. ISBN 978-1-137-45374-7. Dostupné také z: <https://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy1610/2015014907-b.html>.

Spolky a instituce, 2024. Online. Hošťálková. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/spolky-institute>. [cit. 2024-04-09].

Spolky a instituce, 2024. Online. Kateřinice. Dostupné z: <https://obeckaterinice.cz/spolky-institute>. [cit. 2024-04-09].

Spolky a instituce, 2024. Online. Ratiboř. Dostupné z: <https://ratibor.cz/spolky-institute>. [cit. 2024-04-09].

Statistické údaje z obce Hošťálková, 2021. Online. Regionální informační servis. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/542750-hostalkova>. [cit. 2024-04-09].

STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Portál. ISBN 978-80-7367-588-2. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/regionalni-politika-a-jeji-nastroje-3228/>

STRATEGICKÝ ROZVOJOVÝ DOKUMENT Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko na období let 2022-2030, 2022. Online. In: Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://www.visit-valassko.cz/download/Strategicky%20rozvojovy%20dokument%20Sdruzen%C3%AD%20obc%C3%AD%20Mikroregionu%20Vset%C3%ADnsko.pdf>. [cit. 2024-04-09].

Strategie rozvoje mikroregionu Střední Vsetínsko – analytická část, 2020. Online. In: Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/soubor?s=data/files/dokumenty/stredni-vsetinsko-analyticka-cast.pdf>. [cit. 2024-04-09].

Strategie rozvoje mikroregionu Střední Vsetínsko – návrhová část, 2020. Online. In: Mikroregion Střední Vsetínsko. Dostupné z: <https://mikroregionsv.cz/soubor?s=data/files/dokumenty/stredni-vsetinsko-navrhova-cast-a-implementace.pdf>. [cit. 2024-04-09].

Střední Vsetínsko kráčí správným směrem, 2014. Online. In: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/96b45e2d-2223-46fb-b6e9-5b404b93cb59/SCLLD_MAS_Stredni_Vsetinsko_pracovni_verze.pdf?ext=.pdf. [cit. 2024-04-09].

SVOBODA, František a ŠKARABELOVÁ, Simona, 2020. *Ekonomika kultury*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9633-2.

ŠUBRT, Jiří a ÁRNASON, Jóhann Páll (ed.), 2010. *Kultury, civilizace, světový systém*. Praha: Karolinum. ISBN 9788024618227.

TAJTÁKOVÁ, Mária; NOVÁ, Jana a BEDŘICH, Ladislav, [2016]. *Marketing neziskových organizací, športu a kultúry*. Ekonómia. Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 9788081684074.

The Cultural Cycle, 2021. Online. In: ResearchGate. Dostupné z: https://www.researchgate.net/figure/The-Cultural-Cycle-according-to-the-UNESCO-Framework-for-Cultural-Statistics_fig1_351153611. [cit. 2024-04-05].

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada. ISBN 9788024738420.

Udržitelný rozvoj, © 2008–2023. Online. Ministerstvo životního prostředí. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj. [cit. 2024-04-09].

UNESCO památky, ©2024. Online. UNESCO památky – České dědictví UNESCO. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/>. [cit. 2024-04-09].

UNESCO. 2009. THE 2009 UNESCO FRAMEWORK FOR CULTURAL STATISTICS (FCS) [online]. 2009. Montreal: UNESCO Institute for Statistics. 100 s. [cit. 2023-03-14]. ISBN 978-92-9189-075-0. Dostupné z: http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/unesco-framework-for-cultural-statistics-2009-en_0.pdf

Výsledky účtu kultury ČR za rok 2020, 2021. Online. In: Statistika kultury. Dostupné z: <https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2022/08/Vysledky-uctu-kultury-CR-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-04-09].

Státní fond kultury ČR, 2024. Online. Dotační info. 28. 7. 2024. Dostupné z: <https://www.dotacni.info/statni-fond-kultury-cr/>. [cit. 2025-03-25].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Kulturní cyklus (Zdroj: ResearchGate, © 2021)	17
Obrázek 2 Logo UNESCO (Zdroj: novinky.cz, © 2003-2024)	23
Obrázek 3 Logo Národního ústavu lidové kultury (Zdroj: nulk.cz, © 2024)	27
Obrázek 4 Logo mikroregionu Střední Vsetínsko (Zdroj: mikroregionsv.cz, © 2024)	33
Obrázek 5 Mapa obcí mikroregionu (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)	34
Obrázek 6 Vývoj počtu obyvatel podle věku (vlastní zpracování podle czso.cz, © 2021) .	39
Obrázek 7 Logo – Liptálské slavnosti 2024 (Zdroj: liptal.cz, © 2024)	47
Obrázek 8 Logo Hošťálkové (Zdroj: hostalkova.cz, © 2024)	48
Obrázek 9 Logo Ratiboře (Zdroj: ratibor.cz, © 2024)	49
Obrázek 10 Logo Kateřiníc (Zdroj: obeckaterinice.cz, © 2024)	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Členění kultury (vlastní zpracování podle czso.cz, 2014).....	19
Tabulka 2 Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnanosti (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)	41
Tabulka 3 Spolky a instituce (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)	44
Tabulka 4 Hlavní bariéry v rozvoji kultury (vlastní zpracování podle mikroregionsv.cz, © 2024)	51
Tabulka 5 Rozpočet pro založení kulturní rady obce	53
Tabulka 6 Rozpočet na vytvoření komunikační platformy	55
Tabulka 7 Rozpočet na obnovu zaměstnanců	56

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	Evropská unie
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
NACE	Standardní klasifikací ekonomických činností Evropské unie
ČR	Česká republika
Tj.	Tedy
NÚLK	Národní ústav lidové kultury
Et.	A ostatní
MAS	Místní akční skupina
Km ²	Kilometr čtvereční
CHKO	Chráněná krajinná oblast
TJ Sokol	Tělocvičná jednota Sokol
Kč	Koruna česká
IT oddělení	Oddělení informačních technologií
HR oddělení	Oddělení lidských zdrojů
IROP	Integrovaný regionální operační program